

Izhaja ob 4. zjutraj.
Stane mesečno Din 25.—; za ino-
sematvo Din 40.— neobvezno.

Oglas po tarifu.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafova ulica šte. 5/1.
Telefon šte. 72, ponoči tudi
šte. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inserraini oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica št. 4. — Telefon št. 493

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha číslo 78.180
Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 2. marca.
Koncem prošlega tedna, ko so poli-
tične strasti prikipele do vrhunca, so
prispele v Beograd alarmantne vesti o
težkih mednarodnih zapletitajih. Rusija
je na angleško noto odgovorila približ-
no v istem tonu, kakor so ga bili boljšev-
iki valjeni v početku svojega vlada-
nja. Obtožujejo Anglijo, da ona podpira
tuje narode proti Rusiji ter ji očitajo
protirusko propagando.

Ta dogodek na sebi za nas ni raz-
burljiv. Anglija in Rusija sta se precej
oddaljeni. Prišlo so pa druge vesti, ki
neposredno tangirajo našo državo. V
Rimu je Mussolini v različnih razgovo-
rih izjavil, da je italijanski teritorij
mного premajhen za italijanski narod,
da italijanska zemlja ne more več pre-
življati množičnega se italijanskega
ljudstva ter da je prisiljena razširiti do-
sedanje meje. Mussolinijeve izjave so
bile signal za druge. Tržaški prefekt je
govoril prošli teden o potrebi ekspan-
zije italijanskega naroda.

V zadnjem času se sploh opaža, da
se Italija grozljivo pripravlja na va-
žne korake. Uveljavila je slične naredbe,
kakor smo jih imeli med vojno. Belega
kralja ne poznajo, žito se mora zmlati
do 75 od sto samo v enovrstnem moku.
Potovanje iz države je načeloma prepo-
vedano, potni list dobi samo tisti, ki
dokazuje nujen, neodložljiv posel v ino-
stranstvu. Munišijske tovarne delajo s
polno paro. Vojno ministrstvo je naro-
čilo ogromno množico avtomobilov,
tankov, letal ter orožja vseh vrst. Tek-
stilne tovarne so dobile velikanska na-
ročila za uniforme. Sirovin in drugega
blaga, ki ga nima Italija v dovoljni ko-
ličini, posebno premoga in železa, je
uvožila v zadnjem času v ogromnih
množinah. Radi tega je trgovinska bi-
lanca Italije za leto 1926. pasivna za 7
milijard lir, to je za 17 milijard Din.

Kar pa nas neposredno tangira, je
okolnost, kako si Italija razlaga izva-
janje tiranskega pakta. Počela je v Al-
baniji graditi štiri velike ceste, ki vodi-
jo od morja proti naši meji. Te ceste
bodo spojene z železnico. V Valoni se
gradi pristanišče kot oporišče za voje-
ne ladje. Vse to dela Italija s svojim
denarjem in s svojimi ljudmi — vo-
jaštvom v civilu. Da ne bo Albanija
nikdar plačala teh stroškov, je jasno. V
»zaščito telesne varnosti« italijanskih
delavcev je Italija poslala v Albanijo
tudi karabinjerje. V pondeljek so pri-
nesli beografski listi vest, da se zbirajo
na albanski meji dobri oboroženi tol-
pe, ki bodo ob prvi priliki vdrle na na-
še ozemlje. Obлека in municija teh tol-
pe je italijanskega izvora.

V zvezi s tem vzbuja posebno pozor-
nost vest, da je bivši minister dr. Laza
Marković odpotoval v Budimpešto, da
sondira tam teren, ali in s kakimi žrt-
vam bi se mogla pridobiti Madžarska za
ojo antanto z nami. Ventiliralo se
je baže vprašanje proste cone, ki naj
bi jo dobila Madžarska v Splitu. Na-
dalje se je v Budimpešti govorilo o
razširjenju Male antante na vse podu-
navske države.

Zadnje dni kliče zunanji minister
doktor Perić voditelje opozicijskih
strank na konferenco, kar vzbuja v
Beogradu nemalo začudenje. Proti do-
sedanji praksi se je zunanji minister
odločil, da informira tudi Sefe opozici-
je o zunanjepolitičnem položaju, dokaz,
da se v zunanji politiki godijo važne
stvari.

Opaziti je, da se zunanjepolitična
situacija vedno lačje odraža tudi v na-
ši notranji politiki. Razvoj mednarodne
situacije porazno deluje zlasti na radi-
kalsko stranko. Prošli teden je doži-
vela težak poraz v Maksimovičevi afe-
ri. Zmagala je sicer z nekaj glasov ve-
čino, moralno pa je izgubila bitko. Ra-
dikalna stranka se zaveda, da je skoro
izključno ona vodila našo notranjo in
zunanjo politiko in da pada na njo glav-
na težina odgovornosti. Ne more zani-
kati, da smo doživeli debakel v zuna-
jni politiki tudi radi naše notranje sla-
bstosti, politične in gospodarske. Radi-
kalna stranka nosi odgovornost, da je
naša skupščina od takrat, ko je spreje-
la ustavo, skoraj popolnoma ohromela.
Vkljub temu, da je ta stranka skoro ne-
pretrgoma na krmilu, ni še nikdar niče-
sar ukrenila za povzdigo gospodarstva.
Nasprotno! Slaba administracija, ne-
pravilno razdeljeni davki, korupcija in
zapravljanje državnega denarja so po-
vzročili ali vsaj zaostriili sedanjo gos-
podarsko krizo.

Ni čuda, da smo pri teh kritičnih raz-
merah šibki napram zunanjemu svetu.
Ni čuda, ako dviga fašizem glavo ter
stečuje roke preko sedanjih granic.
Albanija, za katero smo doprinesli
ogromne materialne in moralne žrtve,
je njegov neposredni cilj. Iz Albanije
bi potem podpiral bugarsko na celi Ma-
kedoniji. Italija ima že itak jako ozke
stike z Bolgarijo, po okupaciji Albanije
pa bi bila naša država ogrožena na
južnem delu kar od dveh strani. Škoda,
da so radikalni voditelji tako kasno iz-
prevideli opasnost, v katero so radi
svoje skrajno partizanske politike pri-
vedli našo državo.

Iz te težke situacije pa vodi pot k

Italijanske vojne priprave proti Franciji

Senzacionalna razkritja angleškega lista. — Načrt za napad na Nico, Korziko in Tunis. — Velika koncentracija italijanske vojske na francoski meji.

London, 1. marca b. Konservativni tednik
»Referee« prinaša v svoji zadnji številki že
drugi članek o vojaških pripravah Italije.
V prvem članku opisuje pisec, ki je očivid-
no izvrstno podučeno, mrlično delavnost
laške vojne industrije, v drugem pa razvi-
ja teoretične razloge za zblizanje med Ita-
lijo in Nemčijo, pojasnjuje nedavne laške
vojaške ukrepe na francoski meji in bojni
načrt za eventualni napad na Nico.

O tem stratešičnem načrtu Italije je pi-
salo že več angleških listov, »Referee« pa
prinaša nove podatke. »Italija je namerava-
la podvzeti pomorske demonstracije proti
Korziki in Tunisu. Fašisti so polagali velike
nade na pomoč italijanskega živila, ki je
naseljen v teh dveh deželah. S temi demon-
stracijami bi se razdelile francoske sile,
dočim bi se jedro italijanske vojske izkra-
lo v Antibes, odcepila Nico in napadla izza
hrbta francoske čete, ki čuvajo alpsko me-
jo. Računali so, da bi zavzele Nice, kjer se
je rodil Garibaldi, podžgalo navdušenje v
Italiji... Med Aosto in Ventimiglio je bilo
koncentriranih kakih 15.000 prvovrstnih bo-
jevnikov, siljajo oboroženih, za njimi pa je
stala redna armada, ki se patetično še ved-
no imenuje kraljeva vojska, in masa 300.000
fašistovskih milničkov. Te čete so razvr-
ščene v divizije s sledečimi bazami: Aosta,
Turin, Alessandria, Savona, oPrto-Morizio
in Ventimiglia. V Aosti je postavljena naj-

boljša divizija po kakovosti in orožju, re-
krutirana iz navarskega okraja, ki daje vo-
jake, spadajoče med prve na svetu. Vsaka
divizija je oborožena s strojnimi, topni-
štvom, ki razpolaga z gorskimi baterijami,
stroji za strupene pline, metalci ognja in
sekcijami blindiranih avtomobilov. Vsaka
ima po 10.000 arditov in udarnih čet s 15
do 20 premlinimi baterijami in istim števi-
lom mitraljeskih oddelkov. Ta armada se
pojačuje vsak dan; kmalu bo pripravljena
do zadnjega gumba na ovojkah. Priprave se
nadaljujejo brez prestanka. V dolini Aoste
in Lanza, ki sta najvažnejša dohoda, se
razvija mrlična delavnost. V naglici se ut-
rjujejo novi položaji za topove in se name-
ščajo baterije. Na nekaterih kraji so ceste
rezervirane za vojaške transporte in sle-
herni gledalec je v veliki opasnosti.

Italijanski bojni načrt proti Franciji je po
izvajanjih pisca tega članka usmerjen pred-
vsem proti veliki francoski industrijski po-
krajini, ki proizvaja municijo. »Cilj je veliko
industrijsko središče Lyon, ki je komaj 160
kilometrov oddaljeno od prve italijanske
divizije.

V političnih krogih so ta razkritja izzvala
veliko pozornost; smatra se, da temelje na
resničnih podatkih in da imajo italijanske
priprave proti Franciji v prvi vrsti namen
zavarovati Italijo hrbet, da bi imela prosta
roke za avanture na drugi fronti.

Aca Stanojević poziva Uzunovića k demisiji

Kriza režima neminovna. — Za prihodnji teden pričakujejo v Beogradu odločilne dogodke.

Beograd, 2. marca, p. Politični krogi
polagajo največjo pozornost na verzije
o predstoječi ostavki Bože Maksimovi-
ća in po tem ostavki celokupne vlade
Uzunovića. Interesantno je omeniti, da
to stvar najbolj povdarjajo poslanci ra-
dikalne stranke, ki trdijo, da je ta
stvar v vladi že rešena in da se samo
čaka na obliko, kako naj bi se to izved-
lo. Tudi sami ministri v privatnih raz-
govorih priznavajo težak položaj da-
našnje vlade. Posebno se naglašja, da je
vlada nesposobna sprovesti karkoli
skozí parlament. Uzunović govori na
pristojnih mestih, da opozicija prepre-
čuje delo z »obstrukcijo«, da bi se spre-
jel proračun in da je radi tega treba
razpustiti parlament, njemu pa dati vo-
litni mandat. Ni pa nikakega izgleda,
da bi Uzunović s to svojo intrigo mogel
uspeti. Politične kroge je iznenadil naj-
novejši spor, ki je nastal v radikalni
stranki. Sinoči je bila v stanovanju
Trifkovića seja uglednih prvakov radi-

kalne stranke, med katerimi je bil tudi
Aca Stanojević. Stanojević je zahteval
od Uzunovića, da poda ostavko, in si-
cer v zelo energičnem tonu. Kakor se
govori, je Uzunović to odklonil. Aca
Stanojević je bil zvečer na dvoru, ju-
tri pa se odpelje v Knjaževac. Zanimi-
vo je omeniti, da so postali bolni Uzu-
nović, Marko Trifković in Boža Maksi-
mović. O vseh treh se misli, da je nji-
hova bolezen politična.

Vzdržuje se verzija, da primese pri-
hodnji teden odločilne dogodke.

Zagreb, 2. marca, n. Danes zvečer so
bili novinarji pri Stjepan Radiću in ga
vprašali, kakšen je politični položaj.
Stjepan Radić ni hotel dati nobenega
odgovora, povdaril je samo, da z radi-
kali ne bo sodeloval v nobeni obliki.

Split, 2. marca, n. Veliki župan split-
ske oblasti je prejel obvestilo finančne-
ga ministra, da se je za splitsko oblast
nakazal znesek 800.000 Din kot poso-
jilo za oblastno samoupravo.

Vladni škandal z upokojenci

Beograd, 2. marca, p. Zvečer je imel dal-
jšo sejo plenum finančnega odbora. Predlog
da se odobri posojilo za zgradbo gledališča
v Skoplju, je bil odstavljen z dnevnega
reda. Govorili so poslanci Demetrović, dr.
Sečerov in Gavrilović. Druga točka dne-
vnega reda je bila povečanje pokojnine uprav-
nika monopolnega fonda. Poslanec De-
metrović (SDS) je kar najostreje protestiral.
Škandal je, da pride vlada s takim predlo-
gom v trenutku, ko kronski upokojenci še
vedno čakajo na izenačenje. Mora se čim
prej prenehati z dosedanjim neenakostjo gle-
de pokojnin. Pod vtisom Demetrovičevih
izjav je bil predlog odstavljen z dnevnega
reda s pozivom ministru financ, naj čim
prej stavi predlog za reguliranje pokojnin.

Seja oblastne skupščine v Karlovcu

Karlovac, 2. marca r. Na današnji seji
oblastne skupščine so bile določene dne-
vice in odškodnine za oblate poslance in
za oblastne odbornike. Poslanci, ki stan-
ujejo v Karlovcu, bodo prejeli po 120
Din na dan, oni izven Karlovca pa 170 Din.
Plača oblastnih odbornikov je določena na
4000 Din mesečno. Predsednik skupščine
je sporočil, da je prejel od fin. ministrstva
brzojavno obvestilo, ki je nakazalo skup-
ščini 700.000 dinarjev. Ker veliki župan ni
imel denarja, si je predsednik izposodil
31.000 Din za poslanske dnevnice od di-
rektorja neke banke. Mesto finančnega š-
eja bo razpisano z natečajem. Plača bo zna-
šala 3000 Din mesečno. Radi oblastnega
sedeža se vodi borba med Sušakom in
Karlovcem, ker je Ogulin izpadel iz kom-
binacije. Posl. Jurčić zagovarja prenos na
Sušak.

ozdravljenju — ako preide akuten šta-
dij — samo preko politike, ki jo je do-
sledno in brez ozira na strankarski do-
biček, vodila SDS.

Razdelitev dela v anketnem odboru

Beograd, 2. marca, r. Dopoldne je imel
anketni odbor sejo, na kateri je razpravi-
ljal in sklepal o najhitrejšem načinu likvi-
dacije obtožb proti bivšim ministrom, v
kolikor se nahajajo pred anketnim odbo-
rom. Anketni odbor je razdelil te obtožbe
deseterim sekcijam. Vsaka sekcija šteje po
tri člane anketnega odbora. Sekcije bodo
proučile obtožbe in nato izročile svoje pre-
loge plenarni seji anketnega odbora. Prva
sekcija ima obtožbo proti dr. Korošcu o
zabavki luksuzne robe v Ameriki, druga
sekcija klerikalno obtožbo proti dr. Zer-
javu, tretja obtožbo proti dr. Nikiću, četrta
proti dr. Sušniku radi nabavke tračnic, pe-
ta proti Pucelju radi nabavke živine na ra-
čun reparacij, šesta bo proučevala obtožbe
radi zlorab v direkciji vod, sedma obtožbo
proti Stj. Radiću, osma obtožbo proti dr.
Pernarju in dr. Košutiću radi prejemanja
denarja za intervencije, deveta proti dr.
Krajaču radi afere komisije za prodajo
svile in deseta sekcija obtožbo proti dr.
Velizarju Jankoviću radi odkupa orijental-
skih železnic.

Škandal kleroradikalnega režima

Osijek, 2. marca, n. Državni ujokojenci
tudi danes niso dobili svoje pokojnine, ker
davnici urad nima denarja.

Sušak, 2. marca, n. Državni upokojenci
tudi danes niso prejeli svojih pokojnin.
Reklo se jim je, da morajo počakati. Ogo-
čenje upokojencev so je razširilo tudi na
vse prebivalstvo Sušaka, ki obsoja tako
postopanje napram najsiromašnejšim dr-
žavljanom in to celo v mestih, ki ležijo
ob državni meji.

Basaričkova ostavka

Beograd, 2. marca, p. Danes je klub
HSS imel sejo, na kateri je bilo sklenjeno,
da se sprejme Basaričkova ostavka. Zve-
čer je vodstvo kluba HSS ostavko posl.
Basarička izročilo predsedništvu Narodne
skupščine. Na mesto Basarička ima priti
poslanec Josip Sorić.

Spoznanje in obžalovanje g. Pucija

**Burna seja Narodne skupščine. — Pucelj o radikalih in kleri-
kalcih. — »Radikalna stranka je zatočišče lopovov in korup-
cijonistov.« — Radikali s pendrekom, klerikalci pa z vero.**

Beograd, 2. marca p. Seja Narodne skup-
ščine je bila stvarjena ob pol 11. Koj v
začetku je predsedstvo sporočilo, da je
ministrstvo zunanjih poslov skupaj z mi-
nistrstvom pravde izročilo skupščini v ra-
tifikacijo konvencije o državljanstvu med
našo državo in Poljsko. Po raznih formal-
nostih se je prešlo na dnevni red: nadalje-
vanje načelne razprave o proračunu. Pri-
vi je dobil besedo posl. Pucelj, katerega
govor je opetovano izzval silno burne pri-
zore ter povzročil prekinjenje seje. Puceljev
govor je izzval pozornost v dvojnem ozi-
ru. Prvič kot odkritosrečno priznanje pogre-
šene radičevske politike, ki se je vezala z
radikali ter je to zvezo brezobzirno izrab-
ljala proti naprednim ljudem, drugi pa kot
odločno desavuiranje dosedanje neodločne
politike SKS napram klerikalcem. Ostri na-
padi posl. Pucelja na klerikalno stranko se
smatrajo kot dokaz, da SKS uvideva svo-
jo dosedanje pogreško.

Posl. Pucelj je izjavil, da bi glasoval za
budžet, ako bi bil dober. Toda predloženi
budžet je vse prej kot dober in nikakor ne
odgovarja potrebam države. Ko je bil on
poljedelski minister, je sestavil proračun
svojega resor-ta tako, kakršen je moral bi-
ti in je znašal 908 milijonov dinarjev. Ne-
kateri uradniki budžetnega oddelka finan-
nega ministrstva pa so njegov proračun
tako črtali, da se je jasno videlo, da ni-
kako ne poznajo stvari. Na ta način so ga
postavili pred dovršeno dejstvo in on je
moral vse to požreti. (Posl. Vasa Franičev-
vić: »Zakaj pa ste morali vse to požreti? Sli-
bi pač domov!«) Posl. Pucelj je nade-
ljal, da je opetovano skrajšal njegov
proračun radikal Vlada Miletić, ki nima
niti polma o budžetiranju poljedelskega
ministrstva. Ker torej proračun ni dober,
je pač čudno, kako more ministrski pre-
sednik pričakovati, da bo kdo od opozicije
glasoval zanj, ko vendar sploh vsa vlada
ne velja nič. V Sloveniji pravijo, da je
današnji kabinet homogena radikalna vla-
da z majhno amputacijo Slovenije. Radikal-
na stranka je pribežališče lopovov in ko-
rupcijonistov. Pri teh besedah je nastal v
dvorani strahovit krič. Radikali so kričali:
»To je sramota! Zalete! so se proti go-
vorniku in se ga hoteli dežansko lotiti, ven-
dar se je drugim posrečilo, da so prepre-
čili osebno razračunavanje. V velikem hr-
pu je zahteval predsednik od posl. Pucelja,
naj prosí oprostjenja. Ker hrup nikakor ni
hotel ponehati, je moral predsednik prekri-
niti sejo za deset minut. Predsedujoči dr.
Subotić je potem izjavil, da je posl. Pu-
celj žalil radikalno stranko in s tem kr-
šil dostojanstvo Narodne skupščine. Zato
bi ga moral kaznovati s tem, da predloži
njegovo izključitev za par skupščinskih sej.
Z ozirom na razna mesta, ki jih je posl.
Pucelj zavzemal, ga kaznuje zaenkrat le
z zapisalskim ukorom.

V največjem nemiru in hrupu je posl.
Pucelj nadaljeval svoj govor in razlagal,
zakaj se je tako izražal o radikalni stran-
ki. Dejal je, da je prišlo nedavno več radi-
kalov k njemu in ga vprašalo, ali je lopov
in korupcijonist, ker drži pač z njimi. Pri
tem se je skliceval na radikala Vasilija Tri-
bića in na njegove izjave, ki jih je podal
takrat, ko sta se sprla s posl. Jovanom Cir-
kovićem. (V dvorani zopet krič in viki: »Kaj
vse vse to briga!« Predsednik zopet opo-
minja govornika, naj nikogar ne žali, sicer
mu bo moral vzeti besedo.) Pucelj nima
zaupanja v današnjo vlado, ki jo sestavljata
tudi dve stranki. Ljudje, ki tvorijo sedanji
kabinet, so brez morale in pri njih je javna
in zasebna moralna lin. Noben opozicijska-
lec ni tako govoril o pokojnemu Pašiću, ka-
kor je govoril radikalni poslanec Vasilije
Tribić. Nobena stranka ne govori tako o
drugi, kakor govorijo klerikalci o radikalih.
Govornik je moral mnogo trpeti zaradi pri-
ateljstva z radikalno stranko. Klerikalci so
mu očitali, da je izdajalec. Ko je govornik
pogzal SLS, naj vstopi skupaj z njim v vla-
do, so klerikalci to odklonili iz istih raz-
logov, kakor jih je navedel radikal Tribić.

Današnja vlada pač ne more reflektirati
na zaupanje Narodne skupščine. Nihče ne
ve, kakšna je politika kabineta. »Ne vem«,
je nadaljeval posl. Pucelj, »ali so gospode
od SLS še vedno na onem stališču, ki so ga
zavzemali dne 21. marca 1923«. Takrat je
pisal »Slovenec«, da bi bilo strašno, ako bi
morala SLS sodelovati z radikali v vladi.
Sodelovati z radikali pomenja odreči se
svojem programu, bi neizmerno škodovalo
Sloveniji v političnem in gospodarskem
pogledu, bi zvišalo davčna bremena našemu
kmetijstvu in industriji, pomenilo bi podpi-
ranje centralističnega veleposrbskega držav-
nega programa; sankcioniranje zapostavl-
janja Slovenije. Tako je pisal »Slovenec«
in takega amnjenja je bil glede radikal. stran-
ke in njenih predstavnikov. Še pred svojim
vstopom v vlado so gospode od SLS delili
liste v svojih okrajih (posl. Pucelj je te
liste pokazal zbornici), na katerih sta pod-
pisana poslanca inž. Dušan Serbec in Janez
Brodar, ki pravita: »Proč s centralizmom in
centralističnimi vladami! Ne odnehamo prej
dokler ne zmaga misel slovenske avtonomi-
je!« G. Pucelj je potem navedel govor dr.

Vebleta v Mariboru in dr. Breclja v Ljub-
ljani, ki sta v otvoritvenih sejah obl. skup-
ščine prečitala deklaracijo SLS, ki zahteva
za Slovenijo popolno avtonomijo. Naj se
vendar klerikalci točno izrazijo o svojih na-
merah, ne pa da eno govore v Ljubljani,
drugo pa v Beogradu. Razpravljamo o na-
silih, katere vrši radikalna stranka pri vo-
litvah, pri nas v Sloveniji pa je druga mo-
da, drugo nasilje. SLS zatrjuje, da ni verska
stranka. Jaz konstatiram, da je to laž. Kler-
ikalci v Sloveniji v politične svrhe zlorab-
ljajo vero. Pri vas policija izkorišča palice
za pretepanje naroda, pri nas pa SLS ver-
ski čut dobrega slovenskega naroda. Pucelj
navaja slučaj v Žumberku, kjer je kaplan
zapretil, da ne bo nikogar pokopal na bla-
goslovljenem pokopališču, kdor ne bo gla-
soval za SLS. V Strugah je rekel župnik
Orehel na dan pred volitvami: Sedaj volčji
poidite na volišče, tam je pet skrinjic. Iz
prve skrinjice gleda presveto srce Jezusovo,
v njo vrzite kroglice, iz ostalih štirih
skrinjic pa gleda hudič. Ko je volilni komi-
sar sodni svetnik Mejač iz Ribnice dal kro-
glico nekemu voliču s pojasnilom, da naj
vtakne v roko v vsako skrinjico, po vrsti od
prve do pete, in da naj v eni skrinjici spu-
sti kroglico, se je volilec začel spreha-
jati pred skrinjicami. Komisar ga je vprašal,
kaj da dela in zakaj ne vrže kroglice. Do-
bil je odgovor: Hočem videti, ali je res v
prvi skrinjici Presveto srce Jezusovo, v
druhih pa hudiči. (Klerikalci vpiljejo) Med
skrinjicami je bila ena tudi radikalna.
(Smeh.) Vi tukaj točete s pendrekom, v
Sloveniji pa točete s Presvetim srcem Je-
zusovim in s hudiči. (Posl. Franičević: Pri
vas je pa res »hudič«. Smeh.) Pucelj na-
daljuje, da je ljubljanski škof orodje v rokah
treh, štirih politikov. Nekí duhovnik je ho-
tel kandidirati na listi druge stranke, a
škof mu je prepovedal s stališča »verske
discipline« (Divje kričanje pri klerikalcih).
Duhovniški teror je mnogo večji, kakor po-
licijski teror. Škof disciplinira vse duhov-
nike, ki imajo toliko korajže, da se protivijo
politiki, ki jo že šest let vodi dr. Korošec.

Pucelj citira slučaj dekana Koblarja iz
Kranja. Tako so torej stranke, ki sestavlja-
jo današnjo vlado. Uzunović s svojo vlado
nima druge politike, kakor da se drži na
vladi. Nemoralno je, da je SLS priskočila
radikalni stranki, da jo rešuje. Isti greh so
storili tudi Nemci. Vodji Nemcev dr. Kraftu
so radikali razbili glavo. Sedaj pa smatra,
da je najbolje, da glasuje za radikalno
stranko. Uvidel sem, kako hudo sem pogre-
šil, da sem sodeloval z radikalno stranko.
Nadejam se, da bo to uvidel tudi dr. Koro-
šec, če ne pa vsaj njegovi voliči. Pucelj
konča svoj govor z besedami: Oterum cen-
seo, radikalnam strankam esse dolendam.
(Ostri protesti pri radikalih in klerikalcih.)

Po govoru posl. Pere Markovića (DZ),
je povzel besedo hrvatski federalist dr. Buč.
Tudi njegova izjava je radikalni nepresta-
no prekinjala.

Seja je bila zaključena ob 1. popoldne.
Prihodnja seja bo jutri dopoldne. Na dne-
nem redu sta dve interpelaciji poslanca dr.
Zanića.

Jadranska železnica zopet na dnevnem redu

Beograd, 2. marca, p. Kakor se do-
znava iz finančnega ministrstva so se v
poslednjih dneh vršila pogajanja z ame-
riško skupino Bleer o posojilu za iz-
graditev jadranske železniške proge.
Po teh informacijah je že dosežen spo-
razum z mnogo ugodnejšimi pogoji, ka-
kor je bilo prvo posojilo. Stvar se ima
predložiti Narodni skupščini takoj, ko
bo izglasovan proračun. Po načrtu naj
bi se najprej izdelala proga Beograd-
Šabac, potem pa proga Bjelina-Tuzla-
Banjaluka. Tuzla-Sarajevo-Metković,
Sarajevo-Višegrad-Stolac in proga
Medjide-Poča-Trebinje-Gruž. Vse te
proge bi se imele zgraditi z normalnim
tirom.

Pred novo orijentacijo naše zunanje politike?

Beograd, 2. marca, p. Pri zadnji večji
razmestitvi naših diplomatskih zastopnikov
v inozemstvu so bili izmenjeni poslanci
v Berlinu, Sofiji, Varšavi, Angori, Madridu
in Washingtonu. Vaš dopisnik doznava iz
dobro obveščenih diplomatskih krogov, da
te izpremembe pomenijo novo orijentacijo
v zunanji politiki. Zato se z velikim zani-
manjem pričakuje ekspozice ministra za zu-
nanje stvari v proračunski debati.

Zastoj v pogajanjih z ČSR

Beograd, 2. marca, p. Zdi se, da poga-
janja, ki se vrše med našimi in češkoso-
vskimi delgati radi sklepa trgovinske
pogodbe, nekako zastajajo.

Kriza splitskega gledališča

Split, 2. marca, n. Splitsko gledališče je
v taki krizi, da je za prvi april opovedalo
opereto, dočim bo drama delovala z naj-
skromnejšimi sredstvi.

Nove kombinacije na obzoru

Senzacionalni članek odličnega voditelja SDS.

Zagreb, 2. marca. «Riječ» objavlja na uvodnom mestu članek, datiran iz Beograda, ki ga je napisal eden prvih voditeljev SDS. Članek je napisan na licu mesta in sloni na promicavi presoji današnjih strankarskih razmer ter gibalnih sil, ki nam najbrž prinesejo, morda celo v najbližji prihodnosti nove formacije in pravice. Članek izvaja:

Jedro strank iz takozvanih novih ali prečasnih krajev, bivša hrvatsko-srbska koalicija je koj po ustanovitvi nove države poizkušala ustanoviti povsem novo strankarsko formacijo v skladu s politiko nove države. Na ta način je došlo najprej do Demokratske zajednice, nato do ustanovitve demokratske stranke. V tej zajednici se je nahajal bivši srbijanski opozicijski blok, sestavljen iz treh strank. Ta mešanica, kjer nobena izmed predvojnih strank ni imela premoči, naj bi bila dala državi novo veliko, napredno in državotvorno stranko, da nadomesti staro radikalno stranko v vodstvu države. Ta kombinacija je prevzela še pred konstituiranjem nekaj časa položaj popolnoma v roki. Ostala bi še dalje na krmlju, da ni bilo nespretnosti v vodstvu in pomanjkanja rutiniranosti in pripravljenosti v strankah «z ene strani». Nekdanji «Narodni klub» (zajedničari) se v borbi in merjenju sil med demokratsko in radikalno kombinacijo niso hoteli priključiti prvi, nego so se pridružili drugi. Na Hrvatskem pa je donel čedalje jačji Radičev negativni pokret, ki je pomenjal izrazito centrifugalno strujo v državi.

Tudi volitve za konstituantno so še dale Demokratski stranki več glasov in mandatov, kakor radikalom. Toda «prečani» so bili temeljito oslavljeni s pojavom močne Radičeve stranke, ki se je abstinirala od vsakega legalnega dela. Najprej 50, nato pa 70 poslancev iz hrvatskih krajev je ostalo polnih šest let izven parlamenta. To pomanjkanje se je izražalo v politični dinamiki. Velika demokratska stranka je razpadla, «prečanske» stranke so zavzele vlogo pomožnih čet ene ali druge srbijanske stranke. Največ radikalne.

Ta politična neizravnost je dovela končno do tolike mere strankarskega egoizma, da je sedaj radikalna stranka vzela kot svoj privesek najslabšo stranko «z ene strani» (klerikalno), da lahko podaljša svojo vladavino. Na ta način so se sedaj našle v opoziciji dve močne tako zbrane prečanske stranke: seljaška in samostojno-demokratska. Kakor je praktično popolnoma izključeno, da bi mogle obe srbijanske stranke: radikalna in Davidovičeva stranka ostati skupaj v opoziciji — saj se ne morejo zediniti niti na vladi, čeprav se to forsira — tako je tudi državni interes zahteval, da se ne potisneta v opozicijo i Radić i Pribećević.

Toda radikalni, polni sebi, hlepeč samo po policijski oblasti, smatrajo, da lahko v tem pravcu po mili volji eksperimentirajo, da varajo in vlečejo za nos vse ostale stranke. Ko so razbili Nacionalni blok in vzele Radić mesto Pribećevića v vlado, so dejali Pribećević: Nacionalni blok naj le ostane dalje, naj vas ne moti, da ste v opoziciji. V kratkem bomo zopet skupaj v vladi. Sedaj govore na enak način radičevcem: mi nismo opustili politiko sporazuma, samo bodite dobri in mirni v opoziciji, kmalu prejmete od nas poziv, da stopite k nam v vlado.

Ta predrznost v spletkarenju prihaja odot, ker računajo, da je prepad med seljaško in samostojno demokratsko stranko tolik, da ga nihče ne more premestiti. Na tem razdorju in sporu gradijo svojo hegemonijo. Vsi so odvisni samo od njih — oni odločajo, koga se naj usmili in komu naj vržejo portfelj. Tako so oni večno na krmlju!

Dolje pa naj narod, država in vse propada... Radikalni gredo lahko z vsakim: z avtonomisti in s rimskimi papisti, Srbić se pogaja s Spahom, Maksimović poseja Kumanudija, ki ga je pred tem vrzel iz parlamenta. Edina možnost, ki naj je izključena, je opozicijski kontakt med HSS in SDS na poprišču borbe proti režimu.

Podoba je, da se bodo baš tu vračunali. Tu pričena pričetek konca njihovega varanja. Velika politična vprašanja notranje ureditve države, ki so nosila preje značaj državopornih in nacionalnih spopadov, so sedaj po vsej priliki likvidirana.

Na duri trkajo težka gospodarska vprašanja, ki so v tesni zvezi z administracijo, z redom in delom, s pravnim redom, s svobodnim razmahom demokracije. Proti tem aktualnim potrebam se postavlja stara radikalna stranka kot glavna zapreka napredka. Ona ne more ločiti policije od stranke. Istovetenje interesov stranke z državo gre seve na račun države. Današnja vlada črpa svojo moč samo iz ene komponente, čije moč v narodu izdaleka ni tolikšna, kakor v parlamentu. Zato je tudi slaba in celo najslabša vlada.

V tem tiči izvor vsega zla. Danes nastopajo nove parole: osvoboditi državni aparat od stranke, narodno voljo od policije, državljane od samovolje in nasilja, zjamčiti s svobodno izvoljenim režimom osnovne ljudske pravice in tako zapeljati našo državo v krog kulturnih držav. To bodo pogoji tudi za gospodarsko procvitanje naše bogate države.

Kdor soglašja tudi z dejanji s temi gesli, ta omogoča vsako kombinacijo. Stare zapreke padajo, da se lahko ustvari novo življenje. Hvala bogu, podoba je, da se je k ostalim krizam pridružila še kriza spletkarenja in podvale. Z oči padajo mrene. Prikazujejo se obrisi novih perspektiv v boljšo bodočnost.

nost zasiguran najpristnejši božji blagoslov. Voziti se bo dalo po njih v bodoče morda še manj, a zato z večjim zaslugami za nebesa.

Toda s šalo na stran. Najnovejša klerikalna pridobitev je nov klasičen dokaz, da je SLS v nebrzdanem partizanstvu in oportunizmu izgubila vsak smisel za važna vprašanja, ki se kopičijo pred nami vsi. Kakor je s famozno uredbo od 18. februarja izgrala in zapravila z zakonomi garantirano samostojnost oblastnih samouprav, tako z najnovejšo koncesijo za svoje strankarske interese ogroža uvedbo okrajnih samouprav. Najkasneje 23. junija bi se morale po zakonu vršiti volitve v srezke samouprave, v katerih delokrog spadajo tudi agende dosedanjih oblastnih odborov. Vlada dosedaj teh volitev še ni razpisala, akoravno bo kmalu že skrajni čas. Pričakovati bi bilo, da SLS kot goreča zaščitnica vsake avtonomistične naprave z vso silo pritiska ter izvaja od vlade takojšen razpis volitev v srezke (okrajne) samouprave. Mesto tega je izvajala pravico razpuščati in na novo sestavljati cestne odbore! Kaj se to pravi, ni težko uganiti. Ker ni misliti, da bi hotela SLS spreminjati cestne odbore le za dobo par tednov, je jasno, da se trudi preprečiti razpis volitev v nove okrajne zastope.

To je smisel njene najnovejše pridobitve, ki je torej izvojevana na račun interesov celokupnega našega ljudstva.

„Slovenec“ greši na inferiornost svojih pristašev

K polomiji klerikalne politike v Beogradu se je sedaj pridružila še polomija SLS v oblastni skupščini ljubljanski. 40članska klerikalna delegacija se je tudi v tej korporaciji izkazala za povsem nesposobno. Edini človek oblastne večine ljubljanske, ki je pokazal nekaj parlamentarne rutine, je bil prof. Jarc, vse drugo je spominjalo na nastop nezrelih političnih samorajčnikov. Poleg prof. Jarca je poskušal stopati na parlamentarno gladino samo še odvotnik dr. Adlešić, dr. Brečelj pa je asistiral samo s svojo nebrzdanom temperamentnostjo, ki pa ni mogla nadoknaditi deficita politične sposobnosti. Vsa ostala klerikalna delegacija je bila videti kakor avtomat, ki funkcijonira na gumbov pritisk. V razpravi o poslovniku je bila klerikalna večina nedostopna za vsak še tako pameten argument, ker je očividno imela vezano marsikaj, da brezpozorno izglasuje nasilni poslovník, ne oziraje se na principe demo-

kratcije in parlamentarizma. SLS je pač hotela za vsako ceno dokazati, da je v dejanjih baš nasprotno tega, kar je njen evangelij v besedah. V gospodarskem delu skupščinske debate so pa klerikalni poslanci kar usta odprli, ko so imeli priliko poslušati argumentirana izvajanja naprednih poslancev. Razlika med nastopom večine in opozicije v oblastni skupščini je bila tako evidentna, da so si to med seboj priznavali tudi pristaši SLS, ki so bili na galeriji in ki so izjavljali: »Ti (opozicija) so pa le drugačni tiči, kakor pa naša. Debate v gospodarskem delu je tudi rodila ta sad, da se je morala večina — hočeš nočeš — prilagoditi vsaj nekaterim predlogom manjšine, kar je sicer pametno in dobro, vendar pa za 40člansko delegacijo, ki majorizira 12člansko manjšino, več kot karakteristično.

Da bi »Slovenec« maskiral pred svojimi pristaši nesposobnost in nastilstvo klerikalne politike v oblastni skupščini, piše sedaj cele kolone izgovorov, ki pa niso le slabi, marveč direktno bedasti. »Slovenec« greši uprav na inferiornosti svojih pristašev, ako se jim drzne pokladati take otrobe; saj so ljudje vendar sami čitali, kaj se je godilo v skupščini in kdor ima možgane za to, da z njimi misli, ne potrebuje sedaj »Slovenčevega« komentarja, ki zasleduje samo ta cilj, da bi klerikalnega zamorca opral. Mesto da »Slovenec« pogreva stare izmišljotine o nastilu SDS, najraje zagovarja sedanja dejanja SLS; saj ni nihče drugi na zatožal klopi kot SLS in njen odlični parlamentarci. Še cigan, ki sedi na zatožni klopi, ve, da mu tak zagovor nič ne pomaga, v katerem se sklicuje na izmišljene ali pa resnične grehe drugih.

Politične beležke

Klerikalci razkrinkani kot batinaši

«Delavska Politika» objavlja pod naslovom »Ljudstvo jih bo sodilo« sledeče: »Rizinski listi, med njimi tudi klerikalni »Slovenec« je te dni iz beograjskih listov posnemal vesti, da so vladni gospodje ob priliki dogodka v parlamentu z onim Ristićem, grozili, češ da bo ljudstvo sodilo tiste, ki so Ristića vsega stolčnega pripeljali v parlament ter kazali njegove rane kot dokaz nasilnosti, ki vlada pri nas, zlasti v Beogradu in Srbiji. Danes, ko je vsa poštena javnost na strani tistih, ki so hoteli s to demonstracijo v parlamentu strahovanemu narodu pomagati do pravice in demokracije, pa se upajo gotovi ljudje, med njimi tudi naši hlapčevski klerikalci, ponavljati grožnje, da bo ljudstvo sodilo tiste, ki se branijo proti srednjeveškemu batinaštvu! To je resnična kulturna sramota za nas Slovence, katere baje baš samo klerikalci zastopajo. Mi smo namreč mnega, da ni to nečuten škandal, da se je to v parlamentu zgodilo, nego to, da vlada v centrali v Beogradu take batinaške razmere. To je sramota in ta se ne da brniti. Saj tudi svetovni listi, med njimi tudi dumaška Presse, piše o škandalu, ki mu ni primerel škandal je vendarle samo v batinaštvu in škandal je, da se upa kdo brniti take razmere. Samo to je konsekvantna morala, ne pa vaša klerikalno-kršćanska.»

Pismo slovenačkog radikala

«Samouprava» objavlja pismo iz mariborske oblasti, ki ga je napisal znani slovenački radikal iz Maribora »Posle oblastnih izbora u Slovenačkoj«. Pismo je izšlo v »Samoupravi«, ravno na pustni torek in je temu primerno priročno. Evo, kaj piše iz mariborske oblasti: »Našim (radikalnim namreč) organizacijam je uspelo napraviti v obeh mestih (Mariboru in Celju) ugoden kompromis, s pomočjo katerega je radikalna stranka odnesla celjski mandat, ki ga je dobil invalid — dobrovoljec dr. Anton Geričan in enega od treh mariborskih, ki ga je dobil naš uvaževani predsednik oblastne organizacije dr. Rudolf Ravniki. Bolj spodaj pa piše slovenački radikal: »Ali je mogoče imenovati narodno izdajstvo volilno koalicijo, s katero tu živeti nemški privredniki obljubljajo, da bodo oddali svoje glavo v Celju in Mariboru za listo, na kateri kandidira član največje stranke (Narodne radikalne stranke) in ki je s krvo sapčati svoj ljubesen do naše današnje države, se boril kot oficir v jugoslovenski vojski in kot tak postal teži invalid?«

Politična šola za klerikalne inteligente

Nekaka ljudska univerza za gros klerikalnih volilcev je vsekako »Domoljub«. To je dokazal znova tudi s svojim poročilom o sestanku oblastnih skupščin, ki ga je prikril tako, da ima vsak bralec jasno in objektivno, podlago za presojo dela na prvih sejah oblastnih skupščin. »Domoljub« vzklika: »Boj za avtonomijo se nadaljuje! Vrnite nam naše premoženje! Proti novim davkom. Žerjavci žalijo naše ljudstvo.« itd. Ad captemand benevolentiam piše »Domoljub« v svojem poročilu, da so se vsi poslanci SLS udeležili sv. maše, drugi pa ne. (Radi resnice konstatiramo, da niti prvo, niti drugo ni resnično!) ter da sta »Jutro« in »Delavska politika« na račun sv. maše v brezmerni surovosti napisala nekaj bogokletstev kot uvod v sele delnega zbora. (Tudi to je seveda »Domoljubova« laž!) Vse predloge in utemeljitve opozicije je »Domoljub« radi resničljubja odpravil z enim samim stavkom, češ: »Nato so podali svoje izjave še liberalci, samostojneži in socialisti.« Zato pa je »Domoljub« mesto izvajanja opozicijsko-narodnih govornikov priobčil le polemiko proti njim, a še to tako, da vsak lahko odplje prevarantstvo, ki ga uganja SLS nad svojimi pristaši. Zlasti značilen je odstavek »Boj za poslovniki.« Da je SLS sprejela nasilni poslovník, ki oropa opozicijske poslance poslaniških pravic ter onemogoča vsako efektivno kontrolo nad gospodar-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščansko mislečih« ter z ogromnimi milijonskimi goljufijami liberal-

stvom oblastnega odbora, o tem »Domoljub« molči, pač pa piše, da je večina sprejela tak poslovník, ki je za ljudstvo najbolj ekonomičen! Pravi pa: »Žerjavci in samostojneži seveda niso bili tega mnenja. Kdaj se je njim še smilil ljudski denar? Zato je SLS krepko odbila te namere žerjavcev in samostojnežev. katerih glavni namen je, kakor se vidi, čim bolj ovirati delo v oblastni skupščini, da bi mogli potem vpiti: glejte, SLS ima večino v skupščini, a ničesar ne naredi. Z novim poslovníkom, ki ga je oblastna skupščina že sprejela, je SLS temeljito prekrizala te račune ter tako ljudstvu prihranila stotisoče dinarjev, ki bi jih sicer morali izmetati za dolgozvezne, hujskajoče in razdiralne govore žerjavcev in samostojnežev. Oblastna skupščina je za to tu, da dela, ne pa, da govori in razgraja. Za take žerjavčeve in samostojneževske namere ljudstvo nima ne smisla ne denarja.« Razume se, da »žerjavčeve« »Domoljub« ni mogel zapustiti, da ne bi farbal svojih ljudi z Orjuno, »mekhanskim preganjanjem krščans

Naši kraji in ljudje

Na delo za „Vodnikovo družbo“!

Še nekaj tednov in «Vodnikova družba» zaključi sprejemanje članov za leto 1927. Lani se je pod okriljem «Vodnikove družbe» zbralo 15.000 zavednih Slovencev in Slovenk, ki so bili jeseni prijetno presenečeni, ko jim je družba za 20 Din podarila 4 prekrasne knjige zabavne in poučne vsebine.

Prepričani smo, da so bili s tem lepim knjižnim darom zadovoljni vsi brez izjeme. Zato trdno pričakujemo, da ostanejo vsi stari člani družbi ne samo zvesti, marveč se vsak izmed njih še potrudijo, da pridobi vsaj še enega novega člana. Armada «Vodnikove družbe» se mora letos, ako ne podvojiti, pa vsaj pomnožiti na 20 do 25.000. Požrtvovalni poverjeniki in stari člani naj v družbi z našimi prosvetnimi organizacijami napno vse sile, da pridobijo družbi čim največ članov. Predvsem apeliramo na poverjenike, da se izkažejo vredne zaupanja, s katerimi jih je pooblastila «Vodnikova družba». Nad 1000 je teh poverjenikov. Prepričani smo, da ne bo enega med njimi, ki bi ne smatral za svojo častno dolžnost, da stori vse, kar je v njegovih močeh, za «Vodnikovo družbo». Razpredejo naj čim najhitrejši agitacijo, naj gredo od hiše do hiše, od osebe do osebe.

Vsak narodno zavedni Slovenec, vsaka narodnozavedna Slovenka bodi član «Vodnikove družbe». Knjige «Vodnikove družbe» morajo biti v vsaki narodni hiši, v vsaki narodni rodbini, na vsakem naj bodo na te knjige vsa naša šolska, prosvetna in druga narodna društva.

Naj bi ne bilo nobenega našega denarnega zavoda, ki bi ne bil ustanovnik «Vodnikove družbe»!

Čim poverjeniki po teh navodilih poberejo člane, naj nemudoma pošljejo naborne pole z denarjem vred družbenemu vodstvu.

Novi brzovlaki v poletnem voznom redu

15. maja stopi v vsej Evropi v veljavo poletni vojni red. V glavnem bodo spremembe zadovoljile občinstvo, ker ustrezajo po možnosti njihovim željam. A tudi mednarodne zveze postajajo za nas ugodnejše.

Od 15. maja naprej bo vozil direktni brzovlak iz Londona preko Rotterdam, Düsseldorfa, Passaua, Dunaja in Budimpešte v Beograd, od tu pa čez Sofijo v Carigrad. Vožnja London—Beograd bo trajala 50 ur, iz Beograda v Carigrad pa 43 ur.

Na beograjski kolodvor bo prihajalo dnevno 18 brzovlakov iz vseh smeri. Vožnja do Budimpešte bo trajala zopet samo 8 ur, kakor pred vojno. Vsa večja mesta Srednje Evrope bodo z Beogradom zvezana deloma z direktnimi vlaki, deloma pa vsaj z direktnimi vagoni.

Razveseljuje je, da je znatno skrajšani vojni čas iz Ljubljane v Beograd. Popoldanski brzovlak, ki odhaja zdaj v Beograd ob 17.15, bo poleti odhajal iz Ljubljane šele ob 20, torej skoraj tri ure kasneje, v Beograd pa bo prišel le 25 minut kasneje kakor doslej, tako da bo vozil mesto 15 le 12 ur.

V obratni smeri bo odhajal brzovlak iz Beograda ob 18.35 (zdaj ob 19.10) in prihajal v Ljubljano že ob 8.10 zjutraj mesto ob 11.06 kakor sedaj.

Oba vlaka bosta imela v Ljubljani zvezo s Trstom in preko Jesenice v Avstrijo. Nemčijo in Švico. Tržaški brzovlak bo odhajal iz Trsta ob 14.45 in prihajal v Ljubljano ob 19.25 (sedaj ob 16.16); proti Trstu bo odhajal iz Ljubljane ob 8.40 (sedaj ob 12.20) in prihajal v Trst ob 13.15. V obeh smereh bo imel takojšnjo zvezo z Milanom. Rimom in Parizom.

Na gorenjski progi se uvede nov par brzovlakov z zvezo na Beograd. Jutranji brzovlak bo preko Gorenjske nadaljeval pot v Avstrijo, Švico in Nemčijo iz Ljubljane ob 8.45 zjutraj, zvečer pa prihajal z Jesenice v Ljubljano ob 19.40, se združil tam s tržaškim brzovlakom in po kratkem postanku nadaljeval pot

v Beograd. Ljubljana dobi s tem novo izredno ugodno zvezo z Gorenjsko. Dosedanja dnevna zveza Ljubljane z Beogradom z brzovlakom ostane v glavnem nespremenjena, ravno tako tudi brzovlaki na progi Dunaj—Trst.

Glavna skupščina Aero-klubov v Novem Sadu

V nedeljo, dne 27. februarja se je vršila v Novem Sadu glavna skupščina vseh aero-klubov, zastopanih po svojih glavnih odborih. Ta važna organizacija je v najlepšem razmahu ter so bili na glavni skupščini zastopani po svojih delegatih vsi glavni odbori, ki deseti obstojajo, in sicer ljubljanski, zagrebški, osrbeški, sarajevski, novosadski, beograjski, zaječarski, skoplanski in podgorški. Aero-klub «Naša krila» si je nadel nalogo, da pozna naš narod z velikimi koristmi, ki jih daje zrakoplovstvo človeštvu sploh, da goji in neguje ljubizen do zrakoplovstva kot sportne panoge, da opozarja nanj kot na važnega gospodarskega činitelja ter deluje za njega povzdigo kot silnega sredstva narodne obrambe. — V pretečenem letu so se vršili propagandni mitingi v Zagrebu, Sarajevu in Skoplju. Letos se odprva že prva zračna linija med Zagrebom in Beogradom, ki jo vzpostavi posebna akcijska družba in katera je obvezana, da spusti prvi avijon najkasneje do 25. julija 1927. Naloga glavnih odborov, predvsem pa prizadetih lokalnih faktorjev bo, da se ta linija razširi na vse strani. Kolikšne važnosti utegnejo postati take zračne linije, je razvidno iz tega, da traja n. pr. potovanje iz Beograda v Podgorico tri dni, dočim bi avijon to opravil v dveh in pol urah. Glede varnosti potovanja z avijonom pa je dobro, da omenimo naslednje: v Ameriki znaša višina zavarovalnine za potnika na avijonu ravno toliko, kot za potnika na avtomobilu.

Na glavni skupščini so se pretresale razne zadeve; med drugim so bila izpremenjena pravila in prilagojena vedno bolj se razvijajočemu zanimanju za aeronaviko. Predlogi ljubljanskega glavnega odbora so bili v tem pogledu vsi akceptirani, kot tudi predlog, da se napravi letos miting v Ljubljani in priredi avilatični dan sploh po vsej državi. Izvoljena je bila nova osrednja uprava, katere dosmrtni predsednik je knez Pavle; izvoljenih je deset Beograščanov, med njimi kot častni predsednik minister vojne in mornarice general Hadžić; ostalih 14 članov osrednje uprave je bilo izvoljenih iz posameznih glavnih odborov; iz Ljubljane sta bila izvoljena v osrednjo upravo dr. Stane Rape in ing. Janko Mačkovek. V nadzorni odbor je bil med drugimi izvoljen tudi dr. Kavčič, načelnik v ministrstvu pravde.

Na zborovanju, ki ga je vodil podpredsednik Cvetković, je tudi govoril vsem ljubljancem izza prevrata znani pukovnik-brigadir Švabič, ki je — simpatično pozdravljeno — z vso zgovornostjo opozarjal na pomen in važnost avilacije za narodno obrambo.

Materijal za glavno skupščino je predelala sobotna predkonferenca v raznih odsekih. V ponedeljek pa so si skupščinarji ogledali novosadski aerodrom, ki napravi impozanten vtis. Tekom dopoldneva so izvajali poletne in akrobacije naši vrli lovci, ki so s svojimi elegantnimi in predrznimi okreti vzbujali odkrito občudovanje in vendar tudi vtis popolne sigurnosti. Zelo veliko je pri novosadskih vazduhoplovcih tudi naših fantov, odličnih pilotov in prijaznih družabnikov; med tehničnim moštvom tvorijo celo večino.

Opasne posledice po gripi

Nevarnost gripe ne leži v znakih, katere ima bolezen kot taka, temveč najpogostjeje v onih boleznih, ki spremljajo ali pa nasledujejo gripi. Med temi je najopasnější tako zvana gripozna bronho-pneumonija, ki zahteva v času epidemije gripe neizprosno svoje žrtve. Kako nastane taka pljučnica? Strup, katerega proizvajajo povzročitelji gripe, ne oslabele samo ves organizem kar se pokaže pri gripi v znani trdnosti in oslabljenosti, temveč oslabeje predvsem moč srca in pljuč. Vsled tega se pljuča ne morejo z isto silo osvoboditi slin, vdihanega prahu itd., kot v času zdravja. Posledica je, da se slina in druge škodljive tvarine zadržujejo v pljučnih mehurčkih in

bronhijah, in na tak način onemogočujejo pravilno prezračenje pljuč in dihanje. Splošno oslabele telesa pospešuje ta pojav in že je nastala opasna slika gripozne pljučnice.

Kako naj se pobija to bolezen odnosno še bolje: kako se prepreči, da nastane? Odgovor na to vprašanje je lahek: mi moramo poleg splošnega ojačanja organizma — podpirati predvsem pljuča v njenem delovanju. To se zlahka najbolje s tem, da jim odvajamo nekaj njihovega dela. Pomagali bomo s kakim prizanim sredstvom, kot je Kresival «Bayer» pljučam, da izpolnjujejo življensko važne funkcije, da potom olajšanega kašlja izvržejo škodljive snovi. S takim ravnanjem bomo pri navadni influenci možnost pljučnice bistveno zmanjšali. In celo potem, če so že prvi pojavi pljučnice izbruhnili, bomo s takim ravnanjem organizem olajšali in povzročili, da pljuča od boleznega delovanja brzo preidejo k normalni funkciji.

Dr. X.

Pisatelj Bora Stanković in ciganka Košana

Srbi imajo izvrstno ljudsko igro «Košano», katero je napisal Bora Stanković. Košana je ciganka; vroča, strastna in neugnanja kakor je ves ciganski rod. Pravijo, da je pisatelj napravil dramo po resničnem ljudskem tipu ciganke Košane v Vranjski banji.

Ciganka, ki je pisatelju opisala svoje življenje ter mu služila za lik pri nastajanju umotvora, pa se noče zadovoljiti samo s slavo, katero uživa delo in ki gre po pravici Stankoviću, ne pa Košani. Ko je pred časom doznala, da je avtor s svojim delom zaslužil lepe denarce, se je polakomila novcev in poslala na prosvetno ministrstvo v Beograd pritožbo, v kateri je zahtevala, da se tudi njej odmerijo «staničnice» od predstav. Prosvetni minister je stal pred težkim vprašanjem: v zadregi, kako naj vlogo reši, je poslal cigankino vlogo naravnost Bori Stankoviću, češ, zdaj reši sam, kakor se ti zdi po pameti!

Pisatelj je dolgo molčal. Ciganka je med tem urgirala svojo vlogo in to je privedlo Stankovića, da tega, da se je naposled vendarle odločil ter napisal na Košanino vlogo svojevtrstno rešitev: predlagal je namreč prosvetnemu ministru, naj pozove vsa gledališča v državi, da vprizore njegovo dramo ter pošljejo njemu ves izkupiček. Košana seveda ni niti omenil, ker mu ni mar njenezi siromaštva, katerega si mora na stara leta lajšati s prosjačenjem med vranjskim prebivalstvom.

„Lažna sramežljivost“

(Falsche Scham)

Pozor! Ločene predstave! Pozor!
Dnevno ob 4. in 8. sa. to za dame!
Dnevno ob 1/2 in 9. sa. za moške!

Kino «Dvor» - Telefon 397.

Klemenova ljubica pred sodniki

Komaj je France Klemen odšel v kot mirne celice, že je stopila pred kazenski senat ljubljanskega deželnega sodišča tudi ljubica Angela Podržaleva, ki je moralno menda še bolj pokvarjena kot njen France.

Ženska je že več let poročena ter ima 6 otročičev, za katere pa malo skrbi in je bolj ponosna na svojo nosečnost s Klemenom; rekla je, da bo mali Klemenček šele pravi titek, ki ga bo kmalu po porodu prinesla svojemu ljubčku pokazat.

Predsednik: «Ali vam je dajal France Klemen večkrat razna darila?» Obtožena: «Kajpak, da jih je. Dejal je, da sta mu jih dala njegova brata major in kraljevi zdravnik na Bledu, ki jih pa seveda nima.»

Predsednik: «Da ste mogli to verjeti. Zakaj ste se pa v Klemenja zagledali?» Obtožena: «Smilil se mi je ubogi preganjanec. Seznanila sva se v zaporu. Nosila sem mu pozneje na sodnijo v Ljubljani hrano.»

Predsednik: «Pa tam na Studencu ste mu pomagali, da je postal spet pameten; saj je preplil mrežo in zletel v vaš objem.» Obtožena: «Ničesar ne tajim.» Predsednik: «V Lescach ste pa rekli Franci Žvabovi, da vas pošlila njena tačča, ter ste izvalili ob 220 Din. Obtožena: «Seveda. Denarja ni bilo, a jesti je bilo vendarle treba.»

Predsednik: «Ali ste mu pri vlomih kaj

pomagali?» Obtožena: «Ne, kar sam je vse prinesel.» Predsednik: «To je bil res prvi kavalir!» Obtožena: «Da, res je bil dober z menoj.»

Predsednik: «Pa pijete ga?» Obtožena: «Kdo ga pa ne? Z možem se ne razumeva, pa se z »glazkom« potolažim.»

Predsednik: «To pač ni čudno, da se ne razumeta.» Angela Podržaleva je bila obsojena na 4 mesece zopora, a je kazen že prestala s preiskovalnim zaporom in veselo odšla.

Medved, ki hoče požreti lastnega mladiča

V banji Ilidži pri Sarajevu imajo v parku medvedji par, s katerim se kopališki gostje v dolgočasni sezoni lahko zabavajo. Posebno veselje povzroča medved pri deci. Otroci mu nosijo ostanke svoje hrane in medved vse reči rad povžije.

Pred kratkim je medvedka tega kosmatinca vrgla prav srčanega mladiča. Ta dogodek je kalpada razveselil ilidžanske prebivalce; saj po pravici pričakujejo, da bo postal park radi tega dogodka privlačnejši in zanimivejši za družine, ki zahajajo na lečenje v sarajevsko okolico. Medvedka pa se je prav posebno razveselil upravnik ilidžanske banje Pero Despić. Ukazal je mater dobro hraniti in ji nositi dvakrat toliko hrane kakor ponavadi.

S tem pa ni bil nič kaj zadovoljen medvedkov oče »tari kosmatin« Ne le, da je ljubosumno prežal na mater, kadar so čuvaji prinesli hrano v kletko, vrgel se je v svoji neizmerni požrešnosti tudi na svojo potomoč in ga hotel požreti. To voljo pa mu je služničad banje pregnala na ta način, da ga je na ukaz upravnika kopališča ločila od samice in mladiča ter ga posadila v separiran prostor, kjer sedaj živi ob skromni hrani in lahko preišlija posledice svojega nepremišljenega dejanja.

Z aeroplanom iz Londona do Carigrada

Prihodnji spored ZKD v soboto in nedeljo, dne 5. in 6. t. m. prinese zopet jako zanimiv film, ki predčujeje v lepih slikah potovanje z aeroplanom po Evropi. V Londonu stopimo v letalo, ki nas dvigne visoko nad oblake, za seboj zapuščamo reko Temzo, kmalu plovemo nad Rokavskim prelivom in od daleč zagledamo pred seboj francosko obalo. Ne traja več dolgo, ko se nahajamo nad Parizom, glavnim mestom Francije. Pot nadaljujemo preko Strasbourga, nad poljanami ob reki Marni, kjer so se vršile najgrozovitejše borbe v svetovni vojni; pod seboj zagledamo mesto Verdun in še malo, pa dospemo nad mesto Strasbourg, znamenito po svoji katedrali s stolpom, visokim 142 m. Na nadaljnem potu vidimo reko Ren, mesta Nürnberg, Karlove Vary in Zlato Prago. Iz Prage naprej nas vodi pot na donavsko ravnino in naše letalo plove nad Dunajem, Budimpešto in končno dospemo v našo prestolico v Beograd. Od tod nadaljujemo potovanje preko Arada, Bukarešte in Sofije ter dospemo končno na cilj potovanja v Carigrad.

Izven tega sporeda predvaja ZKD še film, ki predčujeje znano tovarno Fiat - avtomobilov v Turinu.

Spored je torej izredno zanimiv in poučen, vsled česar vabimo tako mladino, kakor odraslo publiko k čim večji udeležbi. Šolska predstava se vrši kot običajno v soboto 5. t. m. ob 14.30 z znižanimi cenami za dijaštvo. Predstave so ostalo publiko se vrše v nedeljo 6. t. m. ob 9.30 in 11. dopoldne. Predprodaja vstopnic od petka naprej pri blagajni kina Matice.

Iz pusta v pepelnico

To ti je bila noč. Kipelo je življenje v mestu kakor šampanje. Zabave dovolj povsod. Užival je tudi solidinejši pohajkovec, ki se je klatil po mestnih ulicah ter opazoval gruče mask, drveče od prireditve do prireditve. Izvoščkom v terek ni bilo potrebno postajati in študirati znano natančnost ljubljanskih ur; živinčeta so se nadirkala po cesti do Tabora in nazaj v sredino mesta, do Narodnega doma ter okrog do vseh številnih lokalov, kjer je opozarjal rdeč lampijonček, da se notri, veselo ljudje. Hrup in trušč na ulicah je prevladoval vso noč in ponekod so morali tudi strastniki stopiti v akcijo. Bacchanti, ki so proti jutru izgubljali ravnotežje in jih je težiče vleklo k tlom, so jim dajali

Pretrstljiva drama v Rusiji

eta 1917.

„Ljubav grofice Nataše“

prevzela častna dvorna dama ga. Franja dr. Tavčarjeva, uvodne besede bo govoril akademik gosp. Alfonz Gspan.

Arčibisev na smrtni postelji. Iz Varšave poročajo, da leži na smrtni postelji v agoniji ruski pisatelj Arčibisev, avtor «Sanina» in drugih romanov iz miljeja ruske revolucije. Arčibisev je po boljševiskem prevratu zapustil Rusijo in se je naselil na Poljskem, kjer je vodil oster, a maloprijeten boj proti boljševiskim v stari domovini.

P. H. Sattner: «Tajda»

V nedeljo, dne 6. t. m. se poje v ljubljanski operi prvič nova izvrstna slovenska opera: «Tajda ali Kompostelski romarji», za katero je napisal libreto dr. Pregelj, uglašil pa jo je eden najpopularnjših slovenskih skladateljev p. H. Sattner, mož, ki je tako srečno obogatil našo izvirno glasbeno literaturo z večjim številom obsejnih del, ki so izredno priljubljena ter so zelo pogosto javno izvajajo doma v Sloveniji in izven njenih ožjih mej.

Na misel, naj se loti tudi slovenske opere, je spravil p. H. Sattnerja skladatelj dr. Fr. Kimovec, in eicer po koncertu, na katerem je ljubljanska «Glasbena Matica» z največjim uspehom izvajala Sattnerjevo kompozicijo «V pepelnici noči». P. Hugolin, skromen kakor je, se od začetka kar ni mogel spriznati s to mislijo, a vendar mu ni šla iz glave. Peljal se je v Kranj ter naprosil pisatelja Preglja, naj mu napiše primeren libreto. V treh tednih je bil z njim gotov

DANES. KINO „DVOR“.

dokaj posla. V dveh slučajih so morali celo najeti »cizor«, ki je sladko ginjena Kurenta odpeljala v hotel na Bleiweisovi cesti, kjer sta morala počakati, da so izšli peli iz vročih glav Bacchovi duhovi.

Bila je res noč polna prečudne pisane vsebine. Bili smo tako prijazni drug na drugem, fikalimo se z »Napoleonom«, z indijskim »maharadžo« smo si prijateljski segali v roko, z »apaši« smo pili bratovščino, božali so nas pieroti in pierotke, vodili smo pod pazduho kraljice in proti jutru sem izgubil strah celo pred »fantomom« pariške opere. Ne bomo omenjali, kako prijazne so bile vse razne druge »semice«, s katerimi smo rajali od kota v kot.

Zjutraj, ko so nas ugasle luči poglale iz dvoran na cesto, nas je objel sivkasti pepelnici mrak. Po večini vse, kar se je preje zabavalo in preplešalo noč, je odšlo v kavarne, ki so bile odprte vso noč. Tam se je veselje nadaljevalo do belega dne in šele tedaj se je življenje izpremenilo počasi v razpoloženje pepelnice srede.

Pred sodniki

«Po hosti sem hodil in puško sem nosil na rami, pa so me videli doktor Gregor in nismem jih mogel prepoznati, da nisem oprezil na divjačino. — tako je trdil kmet Zolna iz Črnuči in se zaklinjal sodniku, da ni mislil streljati; puško je nosil s seboj samo zato, da se je malo postavil. Pa ga je vprašal sodnik, kje ima orožni list in Zolna je bil v zadregi, saj orožnega dovoljenja nima. Zato je dobil 48 ur zopora, pa puško je moral prepušiti sodniku.

Pepe iz Zagreba je knjigovodja. Mož je bil enkrat že pred poroto radi goljufije in bil obsojen na 20 mesecev ječe. A to ga ni spamalo. Lani junija je objubil Meti v Logatcu, da ji vložil neko tožbo po advokatu in ji preskrbi pekovski obrtni list, za kar mu je izročila okoli 1800 Din, ker je trdil, da mora večji znesek založiti pri advokatu. Tudi drugim znancom in znanakim je znal tako govoriti, da jih je spravil ob par tisoč dinarjev, češ, da jim bo kmalu vse vrnil. Mož je bil obsojen na 8 mesecev ječe. Njegova zarobenka, ki ji je tudi par stotakov dolžan, je zahtevala «Jožefovo suknjo», češ, da jo bo prodala in bo s tem pri nji poravnano; a Jože, ki ni oni egiptovski Jože, je ni hotel dati in je raje s suknjo vred odšel v luknjo, a preje se je pritožil radi previsoke kazni.

Pred senatom celjskega okrožnega sodišča sta se zagovarjala radi nečednih manipulacij Stefan Kren, trgovec v Spodnji Hudinji, in bivša njegova uslužbenka Milka Polak, sedaj zaposlena v Zagrebu. Obtožena sta bila, da sta nabavne knjižnice nekaterih svojih otičmalcev potvarjala na ta način, da sta ob mesečnem obračunu pripisovala večje zneske. Ugotovljeno je bilo parkrat, da je ali sam Stefan Kren ali pa Milka Polakova po njegovem naročilu pripisala k znesku še stotico in na ta način oškodovala odjemalce za manjši ali večji zneske. Stefan Kren je svojo uslužbenko prisilil k tem dejanjem in to celo preuvel, ako ni delala po njegovi volji. Ti odjemalci so bili po večini revni ljudje, med njimi nekaj takih, ki ne znajo ne pisati, ne čitati, še manj pa računati. Poleg tega je bil Stefan Kren obtožen, da je ob priliki, ko mu je bila njegova delavnica za izdelovanje pralnega pivlila uradno zapечатena, samovoljno odstranil pečate in je orožnika, ki je to ugotovil, nagovarjal, naj ga ne naznani in mu ponujal za to nekako nagrado. Oba obtožena sta bila spoznana krivim in je bil Stefan Kren obsojen na tri mesece hudega zopora z enim postom vsak teden, njegova zapeljana pomočnica Milka Polak pa na tri dni zopora.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Četrtek, 3. «Pri lepi krcmarici». C.
Petek, 4. «Zaprto».
Sobota, 5. «Ugrabljeni Sabinke». D.
Nedelja, 6. ob 15. «Triglavska bajka».
Ljudska predstava po zniž. cenah. Izv.
Ponedeljek, 7. «Gobsek». E.
Torek, 8. Recitacijski večer pesmi Srečka Kosovelca. Ev.

Ljubljanska opera:

Četrtek, 3. Zaprto.
Petek, 4. «Tannhäuser». B.
Sobota, 5. Zaprto (Generalna skušnja za Trido).
Nedelja, 6. «Tajda ali Kompostelski romarji». Premijera. Izv.
Ponedeljek, 7. Zaprto.
Torek, 8. «Cosi fan tutte». C.

Mariborsko gledališče:

Četrtek, 3. «Vesela vdova». A. Kuponi.

Šentjakovski gledališki oder

Sobota, 5. «Vražji Rudi».
Nedelja, 6. ob 20. «Vražji Rudi».

Abonement ljubljanske drame opozarjamo na spremembo dramskega repertoarja, ki je bil potreben vsled tega, ker leži gosp. Lev var bolan na španski.

Skušnja za Beethovenovo «Deveto», je danes, v četrtek ob 8. zvečer v ljubljanskem opernem gledališču.

Članica ljubljanske opere ga. Marija Zaludova je gostovala minule dni v Zagrebu kot Amelija v Verdijevi operi «Ples v maskah». Celokupna zagrebška kritika se nad vse pohvalno izraža o tej odlični pevki ljubljanske opere. «Novosti» pišejo, da je odpele svojo težko partijo z neverjetno finostjo in z odličnim zvokom svojega glasu. Pravijo, da ni prav nič čuda, ako trdi glavni češki dirigent Nedbal, da ima Zaludova enega najlepših sopranov, kar jih ima češko-slovaška. Enako priznava piše tudi «Morgenblatt», ki visoko ceni njeno glasbeno kulturo in muzikalnost sploh. Kritiki trdi, da je od zagrebških nastopov pred dobrim letom ga. Zaludova izredno napredovala.

Izjava Udruženja gledaliških igralcev. Gosp. urednik, prosimo Vas najviljudneje, da pridobite v Vašem cenj. listu sledečo izjavo: Z ozirom na izjavo gg. gledaliških kritikov, ki je bila naperjena proti imenovanju gosp. arh. Kregarja za upravnika Narodnega gledališča v Ljubljani, izjavlja polpisani odbor «Udruženja gledaliških igralcev, sledeče: Priznavamo gg. kritikom kakor tudi drugim poštenim kulturnim faktorjem pravico in njih zahtevo, da se kompetentne oblasti pri zasebi tako važnega mesta kot je ravno upravniško mesto Narodnega gledališča v Ljubljani, oziroma na njihove zadavne želje in predloge. Isto pravico pa si prisvajajo tudi podpisana strokovna organizacija kot tolnač mišljenja celokupnega članstva Narodnega gledališča. Ni naloga odbora «Udruženja» raziskovati vzroke, ki so bili odločilni za imenovanje gosp. ing. arh. Kregarja za upravnika Narodnega gledališča v Ljubljani. Imenovanje je izvršeno in s tem je upravniško vprašanje za enkrat rešeno. Po globokem prepričanju odbora bi bila v danih prilikah nova upravniška kriza v škodo članstvu in s tem neposredno tudi Narodnemu gledališču. Sodba o delovanju nevolnenovanega upravnika je po mnenju celokupnega članstva prezgodnja. Na polagi njegovih programatičnih izjav o priliki službenega nastopa upravniškega mesta, izjavlja celokupno članstvo, da ima v gosp. upravnika Kregarja zaupanje ter da ga bo podpiralo z vsem svojim hotenjem v dobrobit in napredek našega Narodnega gledališča. — «Udruženje gledaliških igralcev», mestni odbor Ljubljana.

Torkov recitacijski večer v ljubljanski dramni obsega pesmi lani umrlega kraškega poeta Srečka Kosovelca. Kot recitatorji nastopijo: ga. Mila Saričeva, gosp. Slavko Jan in gosp. Ciril Debevec. Vstopnice bodo od ponedeljka naprej napredaj pri gledališki blagajni. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je

Domače vesti

Bog je najpreje sam sebi brado ustvaril

Tako so govorili že stari kristjani in šmentano čudno bi bilo, da bi se te potrebe ne zavedali tudi mlajši. Stavim nekaj, da so na Boga mislili tudi oblastni samodržci, ko so prvo zasedanje oblastnih skupščin končali vsaj z enim dobrim uspehom. Mar niso nove, oblastne dnevne dobrota? Mar niso posebne plače za oblastne odbornike poleg dnevnice dvojina in trojna dobrota? Pa ne samo dobrota, tudi velika potreba in velik prihranek so za ljudstvo, če se zna z njimi varčevati in če zna prav računati. Le poslušajte kako to čepo razlaga »Domo-ljub«, ki piše: »Ne samo za kmeti in delavca je poslanstvo velika gmotna žrtve, tudi za zdravstva in advokata, ki stanujeta v mestu, ker med tem časom ne moreta delati svojega dela, od katerega imata kruh. Večina je določila dnevnic na 150 Din (v Narodni skupščini v Beogradu so 300 Din), samostojneži (in liberalci) so predlagali 100 dinarjev. Da je to samo lumparija in huck-sarja, je razvidno iz tega, da sta v istem času zahtevali žerjavovska in samostojna stranka, naj se poslovnik tako uredi, da vsak govornik govori kolikor časa hoče in stavi predloge, kadarkoli hoče. Hoteli so doseči, da se omogoči obstrukcija. Na ta način bi se seje oblastne skupščine tako zategnile, da bi veljale več kot vsa oblastna samouprava in še bi se nič ne naredilo. Ze ta dolga in brezplodna debata o poslovniku je pokazala, kakšne stroške bi moralo plačevati naše ljudstvo za posvke, ki bi jih žerjavovci v skupščini metali na to isto ljudstvo. Naredimo majhen račun: Po poslovniku, ki ga je stavila SLS, se bo neka določena stvarna lahko obravnavala in zaključila v enem dnevu. To bo stalo skupščino 53 x 150 = 8950 Din. Po poslovniku, ki so ga hoteli imeti žerjavovci in samostojneži, bi se ista stvar zavlekla najmanj na 4 dni, večkrat pa še na 6 do 10 dni. Torej bi v najboljšem stala ista stvar oblastno skupščino 53 x 100 x 4 = 21.200 Din. Zato je jasno, da SLS na predloge samostojnežev in žerjavovcev ni smela in ni mogla iti.«

Tako imajo sedaj »Domo-ljubari« natančno izračunano zakaj SLS ni smela in ni mogla pristati le na 100 Din dnevnic. Tudi jaz ne razumem zakaj bi ne imeli oblastni poslanci po 150 Din dnevnic za molčanje, če ima n. pr. dr. Korošec kot ljubljanski poslanec v Narodni skupščini 300 Din dnevnic za isti »posel«. Bog je imel vendarle prav, da je najpreje sam sebi brado ustvaril. Tako bom storil tudi jaz, kadar bom izvoljen za oblastnega predsednika.

M. A. C.

Izpremembe v upravnih službah. Okrajni glavar za Ljubljansko okolico g. Stanko Mašič je imenovan za tajnika v ministrstvu za notranje zadeve. Novomeški okrajni glavar g. Svetek je premeščen v Ljubljano. Posle okrajnega glavarstva v Novem mestu je prevzel g. Krajšek. V finančni službi so upokojeni: Fran Habjan, inspektor finančne kontrole v Ljubljani; Josip Ogorelec, inspektor finančne kontrole v Šmarju; Alojzij Kovačič, davčni upravitelj v Celju. Premeščena sta inspektorja finančne kontrole Fran Golob iz Beograda in Ljubljano in Aleksander Čibaš iz Celja v Zagreb. Leon Kosti je imenovan za inspektorja finančne kontrole v Kranju.

Sprejemanje v železniško službo začasno ustavljeno. Po odločbi prometnega ministrstva je direktorij državnih železnic vsled bližnje reorganizacije železniške službe sprejemanje v železniško službo brez izjem zabranjeno. Prošnje za sprejem se bodo brez navedbe vzroka odklanjale. Radi sprejema v železniško službo naj se torej do nadaljnjega nihče ne obrača na ustanove prometnega ministrstva.

Imenovanja v železniški službi. Za šefa administrativno-pravnega oddelka v ministrstvu zaobračala je imenovan Gojko Mudrinič, šef tehničnega oddelka; v stavbeni oddelku generalne direkcije Emil Krik, dosedanji šef oddelka v Ljubljani; za pomočnika delavnice v Sarajevu dr. Marko Šester, dosedanji šef beograjske direkcije; za vršilca dolžnosti šefa postaje v Vinkovcih Fran Škof, postajnačelnik v Zalozu pri Ljubljani, za vršilca dolžnosti šefa skladišča v Novem Sadu Franc Ljupša, uradnik ljubljanske direkcije.

Napredovanje v direkciji državnih železnic v Ljubljani. Za skladiščnega načelnika na postaji Maribor-glavni kolodvor je imenovan Ivan Kitak, Anton Lešnik pa je prestavljen iz Rečice ob Paki v Grosuplje.

Razpust Trgovske zbornice v Skopju razveljavljen. Bivši minister za trgovino in industrijo dr. Krajač je razpustil upravo trgovske zbornice v Skopju, češ da ni bila pravilno izvoljena. Proti razpustu je bila vložena pritožba na Drž. svet. O pritožbi je te dni razpravljali Državni svet in razveljavil, rešitev, s katero je bivši minister za trgovino in industrijo razpustil trgovinsko zbornico v Skopju. K tej vesti pripominja kmenovani list: »Ta razsoda bo imela, čim bo o njej obveščeno ministrstvo za trgovino in industrijo, to posledico, da se stara uprava vrne na krmilo in na to razpišejo in izvedejo nove volitve«. Analogen slučaj se je prigodil tudi v Ljubljani. Tu je minister dr. Krajač razpustil na novo izvoljeno trgovinsko zbornico takisto pod pretevo, da niso bile volitve pravilno izvedene. Tudi v Ljubljani je bila vložena pritožba na Državni svet in ni dvoma, da bo rešena prav tako, kakor pritožba proti razpustu skopjske trgovinske zbornice.

Odlikovanja. Na predlog prometnega ministrstva so odlikovani sledeči člani občega odbora železniške konference, ki je proučevala vprašanje naše bodoče železniške mreže: tajnik Zbornice za trgovino, obrt in in-

dustrijo v Ljubljani g. Ivan Mohorič z redom Sv. Save IV. razreda, inž. Maks Klodič, inž. Matko Schneller in tajnik Zveze industrijcev Adolf Golja pa z redom Sv. Save petega razreda. Z redom Belega orla IV. razreda dr. Adolf Čuvaj, generalni tajnik zagrebske trgovsko-obrtniške zbornice, z redom Belega orla V. razreda pa industrialec Miloš Savčič in generalni tajnik Zveze industrijcev v Zagrebu, Marko Baner.

Smrtna kosa. V Ljubljani je umrl včeraj v najlepši dobi 25 let g. Dušan Zidar, bančni uradnik. Pogreb se bo vršil danes, ob 5.30 pop. iz državne bolnice. — V splošni bolnici je umrl včeraj g. Ivan Kuré tovarniški obratovodja v pok. — Truplo prepeljajo jutri v Dobruje, kjer se bo vršil pogreb ob 3. popoldne. Blag jima spomin, žalostim naše iskreno sožalje!

Redukcija nameštencev pri naših državnih železnicah. Kakor javljajo iz Beograda, redukcija železniškega osebja ne bo tako obsejna, kakor bi morala biti na podlagi onih kreditov, ki so v načrtu novega budžeta določeni za posamezne železniške oblastne direkcije. Ti krediti so v mnogih postavkah mnogo premajhni. V tem oziru je na kompetentnem mestu že predloženo obširno poročilo. Ves razpored novega budžeta se bo še temeljito revidiral ter se bodo izvršile le one redukcije, ki so možne brez škode za naš promet. Za neobhodno potrebne izdatke pa se mora najti pokritje. Goto-vo pa je, da onih redukcij v veliki meri, kakor jih je predvidevala prvotna razdelitev kreditov, ne bo. Splošni interesi železnic in našega gospodarstva zahtevajo, da se princip najstrožjega štedenja spravi v sklad s splošnimi potrebami.

Ureditve nove skupščine. Po ponovnih intervencijah pri merodajnih činiteljih glede izročitve notranjih del za gradbo nove skupščinske palače domači podjetnikom, so pripravili sedaj domači industrijalci in obrtniki za ministra gradjevin tudi že neposredno ponudbo s pogoji, pod katerimi bi bili pripravljeni prevzeti ta dela. Vloga dokazuje s številnimi primeri, da morejo v Jugoslaviji izvesti domača podjetja tudi ureditve največjih palač in naglašajo, da je v interesu države in narodnih gospodarskih krogov, da se potrebna dela za skupščino ne izvrše na račun reparacij.

Z zagrebske univerze. Redna profesorja zagrebske univerze dr. Artur Gavazzi in dr. Vinko Krišković sta trajno upokojena. Dosedanji pristav veterinarske fakultete dr. Vinko Maročino pa je imenovan za docenta za parasitologijo na veterinarski fakulteti.

Vprašanje hidroelektrične centrale pri Krškem. Po vestih iz Zagreba je vprašanje izgradnje hidroelektrične centrale pri Krškem zopet na dnevnem redu. Kombinirani pravni in električni odbor mestnega zastopa je na poslednji svoji seji to vprašanje vsestransko proučil ter prišel do prečiščanja, da je v komunalnem interesu potrebna lastna hidrocentrala. Po mnenju strokovnjakov je projekt hidrocentrale pri Krškem tehnično izvedljiv in rentabilen. Ponudba »Motor Columbusa« je izmed vseh prispelih ponudb najugodnejša, a tudi ta ne odgovarja v današnji obliki interesom mesta Zagreba, ki zahtevajo, da naj bo hidrocentrala izključna last občine. Odbor bo nadaljeval svoje delovanje za izvršitev tega velikega projekta.

Odločitev Državnega sveta o grbih. Notranje ministrstvo je izdalo že l. 1925 odlok, s katerim se posameznim mestnim občinam prepoveduje uporaba lastnih grobov. Prizadete občine so se pritožile na Državni svet, ki je pred kratkim odločil, da imajo mestne občine pravico, da se poslužujejo svojih grobov na uradnih aktih. Odlok se tiče predvsem Zagreba in Maribora.

Na tehniški srednji šoli v Ljubljani se razpisuje službeno mesto strokovne učiteljice za prikojevanje in šivanje perila. Za to mesto se zahteva šolska kvalifikacija za II. kategorijo po uradniškem zakonu. Prošnje, opremljene po čl. 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in naslovljene na ministrstvo za trgovino in industrijo v Beogradu naj se vložijo do 15. marca pri ravnateljstvu Tehniške srednje šole v Ljubljani.

Podpora za brezposelne. Državna borza dela v Ljubljani nam piše: Od ministrstva za socialno politiko smo prejeli znesek 20.000 Din za brezposelne podpore, ki se imajo razdeliti do 1. aprila. Od tega zneska smo še nekaj razdelili. Znesek je namenjen za ljubljansko oblast. Podpora se more nakloniti le onim, ki so brezposelni in so vpisani kot taki najmanj 10 dni pri Državni borzi dela. Vsak prosilec mora spisati prošnjo, v kateri navede gospodarski položaj in število družinskih članov in koliko časa je brez posla in ali je brez premoženja ter druge tehtne razloge, ki mu otežujejo eksistenco. Prošnjo potrdi županstvo in v predmetu družinskih članov pristojni župniški uradi.

Regulacijski načrt trga Kličeva. Občina Kličeva v bitolski oblasti bo letos izvršila nivelacijo in regulacijo trškega načrta. Izdelal se bo ta načrt po osebi, ki se bo pogodila neposredno z imenovano občino. Osebe, ki imajo kvalifikacijo za izdelavo tega načrta, naj se javijo pisnim putem do 15. marca občinskemu sudu v Kličevi.

Spomenika na drugi kongres pravnikov v Ljubljani od 9. do 11. septembra 1926. Pod tem naslovom je izšla knjiga, ki opisuje delo izvršeno na ljubljanskem kongresu pravnikov, ki se je vršil lanske leto od 9. do 11. septembra. V knjigi so popisana vsa pripravljena dela za kongres, dalje je točno opisano zborovanje kongresa, referati in koreferati, ki so se predvajali na kongresu so priročeni v celoti, debata v sekcijah

Peta lesena ali usnjata
Din 149

VOKA

BUBI čevlje

v vseh vrstah

Nizki ali visoki

Din 179

sejah pa v velikih potezah. Knjiga torej ni samo historičnega pomena, ampak tudi znanstvenega, ker značijo probični referati dragocen prispevek naši pravni literaturi. Zato bi ne smelo biti pravnik, ki bi se te knjige ne omislil. Knjiga se bo razposlala vsem članom kongresa po pošti, dobila se pa bo tudi v knjigarnah za ceno 32 Din.

Društvo konceptnih uradnikov politične uprave iz Slovenije vabi k rednemu občnemu zboru, ki bo dne 19. marca v knjižnični dvorani velikega župana mariborske oblasti s sledečim dnevnim redom: Poročila odbornikov in poročila nadzorstva, volitev novega odbora, predlogi in slučajnosti. Če bi bil ta zbor ob napovedani uri nesklepčen, se bo vršil drugi pol ure pozneje, po § 16 društvenih pravil sklepčen ob vsakem številu navzočih.

Visoka dnevna temperatura. Pod vplivom obsežne barometrske depresije, ki je v zadnjih dneh zavladala v severnih pokrajinah Jugoslavije, prehaja te dni našo državo za sedanjo lemo do nenavadno tople val, zlasti v severnem delu Jugoslavije. Tako smo imeli predvčerajšnjim popoldne v Ljubljani 11.7 stopinj Celzija nad ničlo, dočim je termometer v Dubrovniku kazal isto-odobno le 7 stopinj Celzija. Toplo vreme bo, verjetno trajalo še par dni.

„Lažna sramežljivost“

(Falsche Scham)

Pozor! Ločene pred vel Pozor!
Dnev ob 4. in 1/2 8. samo za dame!
Dnevno ob 1/2 6. in 9. samo za moške!
Kino »Dvor« - Telefon 397.

Včerašnja notica o poroki avskultanta g. Branka Goslarja z gđ. Vido Savnikovo moramo vnovič popraviti v toliko, da je nevesta hčerka višjega finančnega svetnika g. Angela Savnika in ne »bivšega«, kakor je bilo dvakrat zaporedoma pomotoma natisnjeno v »Jutru«.

Staro pokopališče sredi Beograda. Na Kraljevem trgu v Beogradu, ki se sedaj preureja v akademski park, so delavci izkopali te dni petnajst človeških okostij. Domneva se, da je bilo tamkaj, v osrčju Beograda za časa bojev s Turki pokopališče najbrže vojaško.

Defraudacija pri sodni blagajni v Apitnu. Prošli ponedeljek je bil v Apitnu v Vojvodini aretirani sodni pisarniški uradnik Maks Kalin, rodom tržaški Slovenec. Iz sodne blagajne je ponesrežil 30.000 dinarjev. Ker denarja ni mogel vrniti, se je sam ova- dil sodnemu predstojniku. Izročili so ga okrožnemu sodišču v Somboru.

Areatacija zaradi falzificiranja vložnih knjižic. Uradniki kragujevačke okrožne banke Pavel Ilč, Vasilije Cvetanović in Josip Prokić so bili prošli ponedeljek aretirani in odpredani v Beograd. Areatacija je v zvezi z veliko afero falzificiranja vložnih knjižic. Banka je oškodovana za pol milijona dinarjev.

Poskuševanje samomora lesnega trgovca. V Osičku si je predvčerajšnjim znani lesni trgovec Ljudevit Kaiser pogнал iz revolverja dve krogli v osrčje, vendar rane niso bile smrtno. Motiv obupnega čina so velike materialne težkote, ki so v zadnjih tednih postale uprav kritične. Predvčerajšnjim se je vršila pri Kaiserju rubežen zaradi neke terjatve v znesku 150.000 Din.

Iz žalostne vaške kronike. Pri Sv. Urbanu blizu Ptujja je neki posestnik v cerkvi posvaril fanto, ki so se nesposobno obnašali. Da se maščujejo, so prišli ponoči fantje razgrajati pred njegovo hišo. Ko je posestnik prišel iz hiše in pozval fanto, naj gredo spat, je eden udaril posestnika s polenom po glavi. Kmet se je nezavesten zgrudil na tla ter kmalu nato umrl.

Samo predsodek je, če kdo misli, da iz rži ni kave. V tisočih rodbinah uživajo Zliko brez primesi zrnat kave v popolno zadovoljnost. 260

Ljudem, ki so potrti od dela, prenapeti, za delo nesposobni povzroči prirodna grenčica »Franz-Josef« prosto kroženje krvi in povišuje zmoglost za delo in mišljenje. Vodilni kliniki dokazujejo, da je voda »Franz-Josef« tudi za duševne delavce, nerazvite in ženske odlične vrednosti otvorilo črevesa. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah. 60

Tkanina »Eternum«, glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7.

Krasne spomladanske plašče

najmodernejše blago, v cenah od Din 30.—, 40.—, 50.—, 60.—, 00.—
F. I. Gorlar, Sv. Petra cesta št. 29.
Oglejte si razstavo v izlozbi! 2796

Ljubav, ki ubija

je najlepši film sezije 1927-28. Pariz, Bordeaux, Biarritz, Marokko, Salon, Orijent. — Razkošje in sijaj. V glavni vlogi najdražja filmska zvezda, očarajoča Huguette Duflos...

Danes.

Senzacijelna filmska igra.

Novo življenje

Dva tovariša lopova — Napad na vlak — Branitelj lepe deklice — Po nedolžnem oosoju — Neutrudi vi detektiv — V življenski nevarnosti — Zmaga plemenite ljubezni

Predstave ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.

Kino Ideal

Iz Ljubljane

u— Pogreb g. Alojzija Slanovca, popularnega višjega nadzornika drž. policije, se je vršil včeraj popoldne ob 4. ob naravnost nepričakovano veliki udeležbi ljubljanskega prebivalstva vseh slojev, ki je na ta način pokazalo, kako zna ceniti vedno korektno, trezno in resno postopanje tega priljubljene-ega policijskega funkcionarja. Zastopano je bilo veliko županstvo z vladnim svetnikom dr. Andrejko, žandarmerija po svojih oficirjih in moštvu, mestna občina ljubljanska, in pa seveda državna policija pod vodstvom direktorja dr. Gustina. Pokojnika sta spremljali na zadnji poti dve močni četi uniformirane policije, vojaška godba in pevsko društvo Krakovo-Trnovo. Vence je nosila policija, ki je spremljala tudi krsto z golimi sabljami. Vsa pot, po kateri se je pomikal nanavado dolgi spreved, posebno pa Krakovski nasip, Mestni in Marijin trg je bila polna gledalcev, ki so v velikem pogrebu videli izraz priznanja ljubljancev koncilijantnemu uradovanju pokojnika.

u— Slavnost povodom rojstnega dne prezidenta dr. Masaryka priredi, kakor smo že poročali, »Jugoslav.-českoslov. Liga« v Ljubljani v veliki dvorani »Kazine« v nedeljo, 6. t. m. ob pol 2. Pri prireditvi bosta poleg drugih sodelovala godba Dravske divizije in slavno znani Prelovčev kvartet. Na to slavnost opozarjamo že danes naše občinstvo s prijaznim vabilom, da se te prireditve v čim največjem številu udeleži.

u— Zdravje in umiranje v Ljubljani. Glasom zdravstvenega izkazja mestnega fizika-za se je od 22. do 28. februarja rodilo v Ljubljani 49 otrok (22 moškega, 27 ženskega spola), umrlo pa je 10 moških in 23 žensk skupaj torej 23 oseb in sicer: 6 oseb za ostarelostjo, 5 za rakom, 3 za jetiko, 2 za pljučnico, 1 za priljeno slabostjo, 1 za boleznijo na srcu, 2 oseb vsled drugih naravnih smrtnih vzrokov, 1 oseba vsled smrtne neugode, 2 osebi pa sta izvršili samomor. Izmed umrlih je 6 oseb doseglo starost nad 70 let. Na nalezljivih boleznih je obolelo 10 oseb: 5 na duševnem kašlju, 2 na gripi, 2 na ošpicah in 1 na davici.

u— V društvu »Soča« predava v soboto 5. t. m. v restavraciji »Ljubljanskega dvoraa« prof. dr. Vinko Šarabon o temi: »Po svetju okoli«. Tema bo obsegala pregled svetovnih političnih, sportskih, gospodarskih in drugih dogodkov v preteklem letu. Predavanje bo prosto. Začetek točno ob pol 9. zvečer. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Vstop vsem prost.

Pret. esljiva drama v Rusiji

leta 1917.

„Ljubav grofice Nataše“

Pri boleznih grla

hripavosti glasu in kilavice so neobhodno potrebne ukusne
ANACOT-PASTILJE.

Nedosegli-a

Eau de Cologne Chypre

Boisriol - Paris

u— Oblastna skupščina »Rdečega križa«. Oblastna skupščina ljubljanskega oblastnega odbora »Rdečega križa« se vrši jutri dne 4. marca ob štirih popoldne v zborovalnici mestnega magistrata, na kar se članstvo opozarja radi polnoštevilne udeležbe.

u— Predavanje v Radioklubu. Danes, ob pol 9. zvečer, bo v klubovem lokalu na veselemu predaval gospod Povše o sistemu in zgradbi anten. Po predavanju praktično sprejemanje. Člani in prijatelji kluba vljudo- no vabljeni.

u— Ciril Metodova podružnica v Sp. Siški priredi danes ob 20. uri v prostorih gostilne »Dalmacija« zanimivo predavanje o razvoju zrakoplovstva do današnjega dne. Predaval bo g. dr. Rape, ki bo poljsnejšev svoj govor z lepimi skloptičnimi slikami. K množični udeležbi vabi odbor.

u— Kdor se zanima za produkcijo in izvoz koncentriranih sokov, naj blagovoli javiti svoj polni naslov »Brezalkoholni Produkti«, Ljubljana, Poljanski nasip 10.

u— 14. redni občni zbor JAD »Triglava« v Ljubljani bo v soboto, 5. t. m. ob 2 popoldne v gostilni Čušnovar. Dnevni red je razviden iz društvene deske.

u— Policijske prijava. Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 3 prestopki kaljenja nočnega mira, 1 prestopke pljanosti in razgrajanja, 1 iz- gred 1 telesna poškodba, 2 prestopka pre- korajčenja policijske ure, 1 prireditve z go- bno in plesom brez dovoljenja in 5 prestop- kov cestnega policijskega reda. Areatacije so bile izvršene 4 in sicer vse radi pljanosti

u— Tatvina gosli. V Marianišču se je v torko popoldne neznan umzovčik vtihtopal v pritličju v eno soških sob ter ukradel se- stri Vekoslavi Današ 300 Din vredne gosli z lokom vred

u— Dva ognja. Grajski čuvaj je v torko popoldne opazil, da se dviga iz neke hiše v Kolodvorski ulici gost dim. Misleč, da je nastal požar, je opozoril na nevarnost s strelom. Takoj nato se je pojavil pred hišo št. 11. gasilski avto, vendar se je izkazalo, da ni podana nikak nevarnost. Na dvoristi-šču je bila namreč zažgana grmada iz sve- žih vej posekane žive meje, kar je dalo gosti- dim, ki je zmotil grajskega čuvaja. Drug majhen ogenj je v torko popoldne nastal v trgovini Marije Rogeli na Sv. Petra cesti št. 26. Vnela so se drva, sušeca se na peči. Ogenj sta slučajno opazila dva pasanta, ki sta odšla v trgovino in vsako nevarnost odstranila.

u— Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani ima redno odborovo sejo danes ob 3. uri popoldne v prostorih Splošnega ženskega društva, Rimska cesta 9. Točnost in udelež- ba odbornice dolžnost. 349

u— Volno, bombaž za strojno pletenje in ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Ži- dovskva ulica 4. 93

u— Veliko javno tombolo priredi društvo »Skrb za mladino« v Ljubljani 3. aprila na Kongresnem trgu. Razni lepi in dragoceni do- biki, ki bodo razstavljeni v izložbah, bodo marsikoga privabili, da bo kupil par tablic ter poskusil svojo srečo. Ker je čisti dobiček namenjen skladu zgradbe, ki jo bomo gradili v Aleksandrovi na že kupljeni parceli za re- vno in bolešno dečo, upamo, da bo vsakdo kupil par tablic. — Odbor. 348

Proti gripi - astmi - kataru

se inhalira Smrekovo olje „Trollst“. Razpošila vsaki dan po povzetju D 15 Trollst Logatec. Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah.

Iz Maribora

a— Novi mariborski veliki župan ne bo slovenjebiški odvetnik dr. Schaubach, kakor smo pomotoma poročali temveč sod- ni svetnik dr. Schaubach pri mariborskem okrožnem sodišču, ki je bil svoječasno že klerikalni poslanec in je tudi pristal na ime- novanje za velikega župana.

a— Poslanec dr. Pirko se vrne v petek iz Beograda in se udeleži v soboto 5. mar- ca zvečer občnega zbora JČL, ki se bo vr- šil ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

a— Generalni odpušč iz agrarnega urada? Včerašnja »Volkstimme« poroča, da je klerikalna vlada reducirala pri mariborskem okrožnem agrarnem uradu s 1. marcem nas- lednje uradnike: dr. Alkovića s 15 službe- nimi leti, inž. Alberta Vedernjaka, ki je bil pod ministrstvom g. Puclja imenovan tu- di v Beogradu komisarjem za agrarno za- konodajo z 21 službenimi leti, geometra Dragotina Fajdiga s 6 službenimi leti in znanega tajnika samostojnežev Romana Bendeta. V Maribor pa je premeščen svoje- časno reducirani uradnik Mato Gregorčič.

a— Ob sklepu II. tromesečja na drž. realni v Mariboru je bilo 535 učencev, med temi 63 učenek. Zdelo se je z odličnim uspehom 5. s prav dobrim uspehom 38, z dobrim uspehom 185, z zadostnim uspehom 104, z nezadostnim uspehom 198, t. j. 37 % (med temi jih ima en sam nezadosten red 70). Redovanih ni bilo 5 (radi boleznih). V sled slabega uspeha je bilo v II. in III. razredu odstranjenih 16 učen- cev. Preko 50 ur jih je vsled boleznih manj- kalo 35. Splošno jih je pa bolelo tako veli- ko, večina vsled španske. Ker ni bilo učne moči, se celo II. tromesečje ni poučevala v IV., V. in VI. razredu sbohrvaščina in v IV. in V. razredu tudi nemščina ne.

a— Ob grobu umrlega direktorja dr. Matije Pirca se je rajmkega spominjal v toplih besedah imenom »Profesorjskega društva« direktor gimnazije dr. Josip Tomineš, ki je bil od sekcijkega odbora v to poobla- ščen.

a— Mestna Orjuna Maribor ima v soboto, dne 5. marca ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma svoj redni letni občni zbor. Udeležba obvezna. 329

a— Mariborske maskerade so zaključile v torko s prav uspešnimi pustnimi prireditvami. K intimni sokolski maskeradi v soboto je stopi- la v javnost letos tudi velika prireditel- l. SSK Maribora v Götvozi dvorani, ki je de- segla uprav rekorden obisk. Aranžman je bil v vsakem oziru v dobrih rokah, tako da so udeleženci prav do ranega jutra rajali v pol- ni dvorani. Posebno okusen je bil bar. Zelo številna je bila udeležba tudi s strani spo- rnega društva Rapid, ki je imel enako števi- lo obiskano maskerado prejšnjo soboto. — V Narodnem domu je z veliko skrbnostjo pri- pravilo svojo maskerado agilno magdalenko olepševalno društvo, ki je tudi doseglo lep moralen uspeh. Imeli so celo tekmo lepote, ki je žela obilo zanimanja in še lepši uspeh. Prvo darilo je prejela gđ. Kvasova. — Pol- ne pa so bile tudi vse kavarne in drugi jav- ni lokali z ulicami vred do ranega jutra.

a— Transport kazničev. V ponedeljek je pripejalo v Maribor 8 orožnikov iz Sibenika transport 19 kazničev z nad dveletno kaz- nijo, ki jo bodo odslužili v mariborski moški kaznilnici Bili so dva dni na potu. Istočasno so poslali iz Sibenika tudi tri ženske hulo- delke v Begunje.

a— Z nožem v glavo. Iz St. Janža na Drav- skem polju so pripeljali 26letnega Franceta Ekarca, katerega je zabolal na pustni tork z nožem v glavo neki Jože Klek, ko sta se vračala iz gostilne domov.

Iz Celja

e— Sestanek članov okoliške organizacije SDS danes, v četrtek, dne 3. t. m. od pade.

e— Koncertna posredovalnica Glasbene Matice v Celju namerava prirediti v tej sezoni nekaj koncertnih gostovanj v velikem slogu. Ker pa so take prireditve v zvezi z znanimi stroški, namerava koncertno vodstvo zbrati abonente za vsaj dva koncerta, da si na ta način zagotovijo kritični stroški. Prvo tako gostovanje bi naj bila Beethovnova IX. simfonija. Cene prostorov bi ostale prilično iste, kakor ob gostovanju »Mrtvaškega ženina« in »Letnih časov«. Abonentje si lahko izberejo svoje sedeže po načrtu, ki je vsakomur na ogled v ravnateljski pisarni Glasbene Matice, Slomškov trg št. 10. Termin je do 15. t. m. Reflektantje se tudi lahko prijavijo potom dopisnice. Trdno smo prepričani, da bo koncertna publika podpirala ta plemeniti namen. Pri drugem koncertu bi se izvajal Monneggerjev »Pacific« z ljubljanskim opernim orkestrom.

e— Otvoritev Javne mestne knjižnice v Celju. Mestni magistrat celjski razglasi: V četrtek, dne 3. marca se otvori javna mestna knjižnica, ki se nahaja v pritličju poslopja mestnega magistrata. Odrpta je dvakrat na teden, in sicer ob nedeljah od 10. do 12. in ob četrkih od 18. do 20. Član knjižnice lahko postane vsak, ki se zadoštno legitimira. Vpisnina znaša 5 Din, za dijakke, učence, odnosno vajence 3 Din. Izposojalnica se ravna od posamezne knjige po njeni ceni. Izposoje se je na izkaznici, ki se dobe pri vpisovanju. Kdor izkaznico izgubi, je odgovoren za njeno zlorabo. Knjige se izposojujejo na 14 dni. Ta rok lahko knjižničar podaljša, ako se čitalec pri njem oglasi. Knjižnica, ki se stalno dopolnjuje, šteje nad 2000 leposlovnih ter znanstvenih slovenskih, srbohrvatskih in nemških knjig.

e— Savinjska podružnica SPD opozarja celjsko občinstvo, da priredi TK Skala danes, v četrtek, dne 3. marca prav zanimivo predavanje o naših planinah s skioptičnimi slikami. Predavanje se bo vršilo v mestnem kinu za šolsko mladino ob 4. popoldne, za odrasle pa ob 7. zvečer.

e— Pustna prireditev celjskega Olepsevalnega društva. Celjsko Olepsevalno društvo je doseglo na letošnji pustni torki rekord nad vsemi dosedanjimi pustnimi prireditvami. Že popoldanski mladinski korzo je privabil v veliko dvorano Celjskega doma množico radovednega občinstva, naši malčki so se pa že tedne in tedne veselili ter nestrno pripravljali za ta svoj nastop. Največ so pri tem seveda žrtvovali dragocenega časa in pokazale veliko iznajdljivost skrbne in ljubeče mame, ki pa so bile tudi upravičeno ponosne na popoldan na pestro in nedolžno svojo deco. Po številu je morda letošnji mladinski korzo nekoliko zaostajal za lanskim prvim, po raznovrstnosti okusnih kostumov in po svojem splošnem estetičnem utisu je pa lanskega vsekakor prekašal. Za lep aranžma gre v prvi vrsti najlepše priznanje in zahvala g. Pfeiferju, kateremu se je videlo, da vodi dolgo vrsto veselih in razgredih lic rus z dušo in z ljubeznijo v srcu. Zahvala tudi pristojni vsem darovalcem, ki so pripomogli do tega, da je bilo za mladino med plesom in na koncu mladinskega korza za primerno preskrbljeno tudi za telesni blagor. Na večerni celi maskeradi se je v vseh prostorih obsežnega Celjskega doma kar trlo zabave želenja in vsaj za ta večer brezskrbnega občinstva. Ob zvokih neumorno svirajočega orkestra Celjskega godbenega društva, ki je igralo tudi po popoldanski prireditvi, se je vršil obhod nad sto najrazličnejših originalnih in izredno okusnih mask. Pri večini je bilo opaziti manj luksuza, a mnogo finega okusa. Zato pa je bila konkurenca za najlepše maske izredno živahna in za kavalirje težka. Se pozno v noč je vladalo najživahnejše razpoloženje in slovo od Kurenta je bilo za marsikoga precej težko. Vsa čast pridelitvilem, v prvi vrsti pa našim poštovnim damam, ki so pač v pretežni meri pripomogle tej prireditvi do tako sijajnega uspeha. Upamo, da se je nekoliko zakrpal tudi blagajna Olepsevalnega društva, ki bo nam lahko, kakor doslej, tudi letošnje leto ustvarila za mesto celje marsikaj koristnega in lepega.

Šah

Šahovski veleturnir v Newyorku
OSMO KOLO

V torek, dne 1. marca, je bilo odigrano osmo kolo veletojskega turnirja. Capablanca je otvoril kot beli proti Nimcoviču neobičajno. Igra med obema tekmovalcema je bila silno napeta. Veletojska stra sta igrala zelo riskantno in tudi ne previdno in hotela za vsako ceno odločiti boj. Pozicija pa je bila kmalu tako zelo izenačena, da je končala partija že po 30. potezu remis.

Aljehin je igral proti Spielmannu damski gambit. Po kratkem boju, ki ni nudil prav nobenih zanimivih prizorov, je končala partija remis.

Partija dr. Vidmar : Marshall se je razvijala zelo počasi, ker sta igrala nasprotnika jako previdno. Po peturnem težkem boju je bila prekinjena v poziciji, ki je trenutno še ni mogoče presoditi.

Stanje po VIII. kolu: Capablanca 6, Nimcovič 5 (1), Aljehin 3 (1), Spielmann 3, dr. Vidmar 2 in pol (2), Marshall 1 in pol (2).

„Bitka kod Kaporeta“

od generala Aleksandra Daskalovića lahko naročite pri: Ljubomiru Manola, Split, Istarska ulica 2 za ceno Din 50. — Denar se vpošlje vnaprej.

Vojaki, orožniki in finančni stražniki dobe popust. Knjižarne popust.

Iz Kranja

e— Podvignost. Pred par dnevi so aretirali orožniki radi homoseksualnih dejanj nekoga bosanskega Hrvata in nekoga Slovenca, ki sta se mudila v Kranju. Izročena sta bila v zapore okrajnega sodišča.

e— Požigi v kranjski okolici so zopet na vidiku. Čitatelji se še spominjajo, neprestani požigi pred meseci v kranjski okolici, katerih povzročitelj ni bilo mogoče najti. Ko je zapadel sneg, so požari ponehali. Na pustni torki ponoči pa bi kmalu imeli v vasi Orhovci pri Predosljah zopet požar. Okoli ene ponoči so opazili posestniki sredi vasi, da gori nekemu posestniku drvarnica. Takojšnjemu nastopu vaščanov se je posrečilo ogenj že v krali zadušiti. Orožništvo je takoj uvedlo preiskavo. V mokri zemlji so našli odtiske moških čevljev. Prispel je iz Ljubljane tudi detektiv s policijskim psom. Ta je šel za sledjo precej daleč, vendar jo je na cesti zgrešil radi prevetleke razhojenosti dotičnega kraja. Tako je ostala preiskava za enkrat brez uspeha. Vendar je upati, da bodo storilci pravočasno zasačeni, da se tako onemogoči že vnaprej ponavljanje požarov.

e— Iz državne službe. H tukajšnji okolični gradbeni sekciji je bil premeščen g. inž. Fink iz Ljubljane.

e— Pevski zbor Narodne čitalnice bo imel nocoj ob 20. uri v Narodnem domu prvi sestanek z novim pevovodjo. Pridite vsi, tudi nečlani.

e— Krasen uspeh Sokolove maskerade in Gledališke redute. Predpustne zabave in prireditve v našem mestu dobivajo vsled animiranosti sloves, ki sega že po vsem Gorenjskem in v Ljubljano. Sobotna Sokolova maskerada v Narodnem domu je pomenila višek predpustne sezone. Rekordno število posetnikov — do 1200 oseb — je ustvarilo v vseh mogočih prostorih največji dirandaj do poznega jutra. Nadvse razveseljevala je bila udeležba zunanjih gostov in maskiranih skupin iz vseh večjih krajev Gorenjske, zlasti pa iz Ljubljane. Formirana povorka je šla 176 mask. Glasovni rezultat o najlepših maskah ni prinesel odgovarjajočega. V treh dvorinah so skrbela za ples godbe in jazz-band. Odlikovala se je zlasti ljubljanska »Sloga« s svojo neumornostjo. V dobro založenih šotirih so delale pridne roke agilnih odbojnic sokolskega ženskega oddelka, velike kupčije pa je napravila odlična turška kavarina pod strokovnim vodstvom g. Holzhaekerja. — Na pustni torki pa je imel v Narodnem domu Gledališki oder svojo prvo reduto. Protu pričakovanju je bila tudi ta prireditev dobro posočena. Take animiranosti že dolgo ni videl Narodni dom. V lepotni konkurenci sta odnesli prvo in drugo nagrado dve Turkini (g. Kovinčičeva in gđ. Adamičeva). Odlični orkester domače Čitalnice je žel splošno priznanje.

Iz Novega mesta

e— Porotne obravnave v Novem mestu. Porotne obravnave se prično 7. t. m. Obravnavali bodo sledeča hudoilstva: 7. t. m.: Marija Krašovec, hudoilstvo porziga; 8. t. m. Franc Kapš in Marija Gorziga, hudoilstvo zavratnega in naročnega umora; 9. t. m. Ana Časari, hudoilstvo goljufije; 10. t. m. Josip Bedenk, hudoilstvo ubitja.

e— Stanovanjska kriza v Novem mestu. Čim pride iz Ljubljane potrjen proračun za 1. 1927., bo sklicana seja občinskega zastopa. Opozicija (klerikali in Udmanova skupina) pripravljajo predloge, ki naj bi odpomogli stanov. ljski krizi Statistika izkazuje, da je bilo od 1. 1923. do danes od 125 priselcev vloženih 260 prošnji za stanovanja, ki so bila dodeljena le 47 strankam. Toda kdor pozna naše razmere, tudi ve, da so predlogi opozicije sedaj pred občinskimi volitvami namenjeni mnogo bolj za ulično nego za rešitev stanovanjskega vprašanja. Poučeni smo, da bo stavila večina predlog za razpis večjega posojila, ki bi ga naj podpisovali vsi sloji, kakor se to vrši v Ljubljani.

e— Javne dražbe kmetij. Lansko leto je bilo v vsem okrajnem glavarstvu prodanih 8 kmetij, letos pa je dosedaj 9.

e— Novomeški drobiž. Maskerada novomeškega Sokola na pustni torki pod devizo »Beneška noč«, je bila ena najboljših uspešnih v letošnjem predpustu. — Poročil se je poslovodja tvrdke Singer g. Anton Kržišnik z gđ. Hermino Hrovatovo. — G. Dular, trgovec v Novem mestu se je preselil iz Kalčičeve hiše v hišo g. Andrianića na Ljubljanski cesti.

e— Proglasitev za mrtve. Okrožno sodišče v Novem mestu je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve: Franc Kos, rojen 1893. v Loki, občina Orhovci, Janez Golobčič, rojen 1895. na Brezju, Ignacij Ceglar, roj. 1881. v Ripljah, Peter Pinter, roj. 1881. na Grčvrhu, Ignacij Kek, roj. 1881. v Novem mestu, Janez Zajc, roj. 1895. v Zalni in Franc Mrhar, roj. 1893. v Kotu.

e— Občni zbor nabavljalne zadruge državnih uslužbencev se je vršil v soboto. Podal je lepo sliko napredka v organizaciji in je uspeh nad vse krasen. Bilanca izkazuje okroglo 71.000 Din čistega dobička, rezervni fond pa okrog 100.000 Din. Poročila funkcionarjev so bila sprejeta soglasno in z odobravanjem. Moralo se bo nisliti kmalu na lastni dom.

Iz Trbovelj

e— Skupščina Bratovske skladnice v Hrastniku. Od 65 delavskih delegatov je bilo navzočih 53. Na delodajalca, ki ga je zastopal ravnatelj inž. Friderik Drole, je odpadlo enako število glasov. Kot prva točka dnevnega reda so se obravnavali računski zaključki za 1. 1926. Vse važnejše postavke so se delegatom pojasnile. Gospod inž. Drole je še posebej omenjal neugodno stanje pokojninskih blagajne. Lansko leto je morala Glavna bratovska skladnica v Ljubljani nakazati skladnici v Hrastniku 321.000 Din, tako velik je bil primanjkljaj še najboljši je fond bolniške blagane, č čemer je delavski delegat Anton Werden izrazil svoje zadovoljstvo in predlagal, naj bi se pogrebnine, določene s pravilnikom, povišale. Predlog pa ni bil sprejet, ker ni mogoče iti preko pravilnika — Pri drugi točki dnevnega reda in bil izvoljen nov nadzorstveni odbor. Kot zastopnika delavcev in sicer kot člana sta bila izvoljena Anton Werden, kopač v Hrastniku in Franc Plahuta, kopač v Ojstrem; kot namestnika Martin Šergan, kopač v Hrastniku in Franc Kohn, kopač v Ojstrem; kot zastopnika podjetja Franc Kelner in Marko Dolanc, l. oba jamska paznika. — Na predlog delavskih delegatov je skupščina odobrila znižanje prispevkov v bolniško blagajno od 10 odst. na 8 odst. z veljavnostjo od 1. I. 1927. Dele-

gat Werden je predlagal, naj bi se prispevki še bolj znižali. Njegov predlog se ni uvaževal, ker se je bati, da bi drugače nastal konec leta primanjkljaj. — Skupščina je potekla v najlepšem redu.

e— Levičarski vodje v objemu s kleriki. Dogodki ob priliki skupščine Bratovske skladnice v Trbovljah so pokazali, da so levičarski voditelji v tesnih zvezah s klerikali. Zdjaj razumemo, zakaj se klerikalni ekspozienti tako radi mude v Rudarskem domu in zakaj vneto skupno konferirajo.

e— Se k skupščini Bratovske skladnice v Trbovljah. Dodatno k večeršnjemu poročilu pripominjamo, da si stoji za razporejenosti v Bratovski skladnici dve skupini nasproti. Voditelj prve levičarske je gospod Grabnar, voditelj druge socialistične pa g. Krušič. Za skupščino 27. II. sta se pripravljali obe skupini, vendar je prišlo na skupščino od 130 delegatov le 69 in bi skupščina radi tega kmalu postala nesklepčna. Od skupščine se je absentiralo 61 delegatov, ki se najbrže niso hoteli zameriti ne tej ne oni skupini. Opozicija pod vodstvom g. Pliberša (Krušičeva skupina) je pod vtisom razdeljenih nagrad zahtevala v smislu § 18. dr. Zerjavovega pravilnika volitve novega odbora. Pri tej priliki se je pokazalo, da so nastopili poedinil delavski delegati zelo neprivravljeni. Do sklepa glede volitev novega odbora pa je vendarle prišlo in je glasoval zanje tudi delodajalec, ko je videl, da ne uživa stari odbor zaupanja. Sklenjeno je bilo, da se bo ršila izredna skupščina najpozneje v teku enega meseca. Do tega časa se ima tudi preštudirati znižanje prispevkov v bolniško blagajno, od 8 na 6 odst. in se bo šele potem sklepalo o znižanju. V to svrhu je bil imenovan poleg starega odbora še nov petčlanski odbor. To znižanje prispevkov pa ne zadeva pokojninske blagajne, ki je poleg nezgodne blagajne enotna za vso Slovenijo in jo upravlja edino Glavna bratovska skladnica v Ljubljani.

Sport

Vsa kolesarska društva in klubi v Sloveniji se vabijo, da pošljijo svoje delegate na sestanek, ki se vrši 6. t. m. ob 10. uri dopoldne v gostilni Lozar, Sv. Jakoba trgi radi vstopa v savez. — Pripravljalni odsek.

e— Konferenca za srednjeevropski pokal v Budimpešti. Dne 13. t. m. se vrši v Budimpešti druga konferenca za srednjeevropski pokal. Naš nogometni savez je dobil poziv, naj pošlje na to konferenco svojega delegata. Kakor zadnjič na Dunaju bo tudi to pot zastopal naš savez g. Veljko Ugrinič. Na dnevnem redu so zelo važna vprašanja, predvsem ali se bodo k tekmovalstvu za ta pokal pristupile še Poljska, Rumunija in eventualno Italija. Ako bi bila k tekmovalstvu pripuščena Italija, bi se moral brezdvomno preje rešiti znani spor med našim in italijanskim savezom.

e— Nov svetovni rekord dr. Peltzerja. Na lahkoatletskem meetingu v Stettinu je dr. Peltzer postavil v teku na 1000 m v zaprtem prostoru z 2:31,7 nov svetovni rekord. Urugvajski nogometaši zopet v Evropi. Sedanji nogometni prvak Urugvaj F. C. Penarol bo prihodnje dni odpotoval v Evropo, kjer bo absolvirati daljšo turnejo. Pred pariško olimpijado sta bila v Urugvaju dva nogometna saveza. Penarol je bil takrat vključen v onem savezu, ki ni pripadal FIFA. Noben njegovih igralcev torej še ni nastopil v Evropi. V moštvu urugvajskega moštva je več črncev.

e— 410 km dolgi stafetni tek na čast predsednika Masaryka. Češkooslovaški atletski savez priredi 6. in 7. marca na čast predsednika Masaryka, ki slavi 7. marca svoj rojstni dan, stafetni tek na 410 km dolgi progi Bratislava - Brno - Pardubice - Praha. Na cilju v Pragi bo 200 praških lahkoletov pričakovalo stafete ter jih sprejelo na Hradčin, kjer bodo sprejeti od predsednika Masaryka. Stafete se bodo udeležili tudi nemški lahkoatleti.

e— Razkol v poljskem nogometnem savezu. V poljskem nogometnem savezu je prišlo do razkola. Skoraj vsi prvorazredni nogometni klubi so izstopili iz dosedanjega saveza ter ustanovili novega. Od prvorazrednih klubov je krakovska Cracovia ostala v starem savezu.

ABBZIA

Klimatično kopališče pri Reki

Solčna pomlad ob Adriji.

pomladanska sezija februar—maj

kopalna sezija maj—oktober

60 prvovrstnih hotelov, pensionov, sanatorijev, kopališka godba. Vsa-kovrstna volemestna zabava.

Cena pensiona s sobo od 50 lir dalje.

HOTEL: Regina - Palace - Bellevue - Excelsior - Quarnero - Amalia - Eden - Quisisana - Continental - Strandhotel

od 40 lir dalje:

HOTEL-PENSION: Breiner - Bristol - Imperial - Grandhotel - Villa Jeanette - Atlantica - Esplanade - Europe vorm. Quitta - Augustz - Luise - Residenz - Savoy - Metropole - Pension Lederer - Augusta (Südstrand) - Victor - Villa Dr. Landr - Villa Fabri - Hausner (vlastnici Brača Tomašič) - Miran - Tauber (rituell) - Salus - Zawojski - Milano - San Marco - Nettuno - Villa Stern (rituell)

od 30 lir dalje:

PENSIONI: Schlosser - Plöbst - Riviera - Wrus - Jolanda - Lunacek - Venezia

Sanatoriji (z različnimi cenami): Sanatorium Dr. Szegő - Neues Kurhaus Dr. Lakatos - Kurhaus Adriatica - Mahler - Kurhaus Adriatica - dječji dom Dr. Horvath (Villa Flora).

Gospodarstvo

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (1. t. m.) Pšenica: baška, 75 kg, 2 %, 1 vagon 307.50; baška, 75 — 76 kg, 1 vagon 305. Ječmen: baški, 64 kg, 6 %, 1 vagon 230. Turšičica: baška, 6 vagonov 165; pariteta Indija, 3 vagoni 165; sušena, 1 vagon 166; banatska, 3 vagoni 160. Moka: baška, 40, 3 vagoni 480; 40g, 4 vagoni 455; 42g, 2 vagona 420; 46g, 1.5 vagona 340; 47g, 1 vagon 250. Otrubi: sremski, ladja Sava, vagoni 145. Fižol: baški, stari, beli, 5 %, 1 vagon 147. Tendence nespremenjene.

Zagrebški tedenski sejem (2. t. m.) Močnejši dogon. Cene nespremenjene. Le zaklane svinje za 25 par pri kg dražje. Za Italijo so se kupovala goveda in konji. Cene za kg žive teže: vola domači 1.9 — 10, II. 7 — 8, basanski 1.8 — 9, II. 5 — 6, bikli 8, krave 1.8 — 8.75, II. 5.50 — 6.50, junci 1.7 — 8, II. 6 — 7, junice 1.650 — 8, II. 4 — 6, teleta 8 — 13, svinje pitane domače 12.50 — 14 (sremske zaklane 16.50 — 18) Din. Konji voini in tovorni 6000 — 10.000 Din za par. Krma: detelja 100 — 150, seno 1. 100 — 120, II. 80 — 100, otava 100 — 150, slama 80 do 100 Din za 100 kg.

Dunajski borza za kmetijske produkte (1. t. m.) Z ameriških borz in z budimpeštanskega termenskega tržišča so prispela slabša poročila, tako da je dunajsko tržišče vztrajalo pri svojem mrtvem in mirnem razpoloženju. Razpoloženje za nakupovanje je bilo za vse predmete skrajno neoznato. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine za 100 kg v šillingih: pšenica: domača 41 — 22, madžarska Tisa (79—80 kg) 47.50 — 48.25; rž: 84.75 — 37; turšičica: 25.25 — 26.25; oves: domači 30—30.50.

Dunajski svinjski sejem (1. t. m.) Dogon 12.258 komadov; od teh 4858 iz Jugoslavije. Prvovrstne dobele svinje in kmetijske svinje so se podražile za 5, mesne pa pocenile za 10 grošev pri kg žive teže. Za kg žive teže notirajo: debele svinje 1. 2.20 — 2.30, angleško križane 2 — 2.25, kmetiske 1.90 — 2.25, stare 2 — 2.10, mesne 1.80 — 2.15 (2.20) šilinga.

e— Naši privatni dolgovi in terjatve. Po statistiki finančnega ministristva so v 1. 1926. znašale inozemske terjatve v naši državi 592.150.000 Din, a dolgovali so nam inozemci 38.854.000 Din. Dne 30. junija 1926 je bilo stanje inozemskih posojil v naši državi, ki so jih sklenile razne naše tvrdke, 2.781.800 dolarjev, 774.400 angleških funtov, 5.079.032 švicarskih frankov, 1.380.000 italijanskih lir, 5.995.000 češkooslovaških kron in 106.900 holandskih goidinarjev. Od tega je bil večji del izplačan v drugi polovici leta, tako da konec leta ta dolg ni predstavljal niti polovice gori navedenih vsot.

e— Dunajski gospodarski krogi in trgovinska pogodba z Jugoslavijo. Z Dunaja poročajo: V tukajšnji trgovski zbornici se bo v kratkem vršila anketa zastopnikov trgovine in industrije, ki bodo zavzeli stališče k vprašanju revizije avstrijsko - jugoslovenske trgovinske pogodbe, katero žele agrarni krogi. Podobna anketa se je nedavno vršila glede revizije trgovinske pogodbe z Madžarsko in so se zastopniki trgovine ter industrije izrekli za to, da ne sme pri taki reviziji nastopiti nikakoli povišanje industrijskih carin v dotični državi.

e— Američani kupujejo rafinerijo »Danice« v Slavenskem Brodu. Kakor poročajo beograjski listi, vodi eno največjih svetovnih podjetij Standard Oil of New York že dalje časa pogajanja z glavnimi delničarji petrolejske rafinerije »Danica«, d. d. v Slavenskem Brodu zaradi nakupa tega podjetja. Delničarji stavljajo zelo težke pogoje, ker hočejo izkoristiti povolen položaj, kajti za »Danico«, se zanima tudi Vacuum Oil, ki sicer istotako pripada Rockefellerjevemu koncernu kakor Standard Oil. Podoba pa je, da bo Vacuum Oil odstopil od pogajanj in da bo Standard Oil prevzel podjetje »Danice«, ki ga namerava znatno razširiti, a njegovo upravo, ki se nahaja sedaj v Zagrebu, preseliti v Beograd. Te vesti beograjskih listov v Zagrebu demantirajo.

e— Zveza mlarn v naši državi. Iz Beograda poročajo, da se je predvčerajšnjim vršila v Beogradu konferenca zastopnikov jugoslovenskih tvornic mila. Sklenilo se je, da se mlarne organizirajo v zvezo, toda nikakor v karte. Na konferenci se je razpravljalo tudi o kreditiranju blaga ter o carinskih in prometnih tarifah.

e— Trgovinski stiki med nami in Ameriko. V svrhu poglabitve trgovinskih odnosov je Zedinjenimi državami je naslovil naš generalni konzulat v New Yorku na vse zbornice v državi okrožnico s prošnjo, da se mu vpošljejo naslovi in podatki o naših tvrdkah, ki bi želele navezati poslovne stike s tvrdkami v Zedinjenih državah. Na podlagi dobljenih podatkov namerava konzulat sestaviti poseben register naših tvrdk. Interesanti naj pošljejo podatke o izvornem predmetu, o razpoložljivih količinah in prodajnih pogojih Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

e— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. t. m. ponudbe za dobavo konceptnega in knjižnega papirja, 40 komadov hrastovih kolov, 15 m³ borovih plohov, 18 m³ mehkih debl, 50 ton bukovje ogleja in ponudbe za nakup starega papirja. — Direkcija državnega rudnika v Kakankju sprejema do 5. t. m. ponudbe za do-

bavo črne pločevine, do 7. t. m. za dobavo 30 m³ hrastovega stavbnega materiala, do 11. t. m. za dobavo raznega železa. — Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 8. t. m. ponudbe za dobavo raznega železnega orodja, do 10. t. m. pa ponudbe za dobavo 4 kompletnih dvigal za dviganje lokomotiv. — Rok za ponudbe glede dobave sit za presejanje direkciji državnega rudnika v Brezi, ki je bil določen za dan 26. februarja t. l., je podaljšan do 12. t. m. — Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: 8. t. m. pri komandi dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 1066 komadov lesenih zabojev; 12. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega materiala za telegrafsko in telefonsko službo; 16. t. m. pa glede dobave opeke; 19. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave instalacijskega materiala za razsvetljavo. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

e— Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 4. t. m. ponudbe za dobavo vžigalnih kapij; do 8. t. m. za dobavo raznih sveč, barv, pisalne krede, plovc. laka, kletja, 700 kg loja, 15 m³ borovih plohov; do 11. t. m. za nakup 646 kg gumijevih odpadkov. — Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: 19. t. m. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega sanitetnega materiala; 23. t. m. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave železne pločevine, manomansovih cevi, raznega železa ter stružnice in sesalke; 24. t. m. glede dobave gumijevnega materiala (cevi), okroglega železa ter cinkove in pocinkane pločevine; 26. t. m. glede dobave raznega inventarskega materiala (postelje, mize, omare, žičniki, kovčigi, ključi za disipul itd.), sobne opreme, bakrene pločevine in cevi, raznega železa in bakrene žice za avtogensko varenje bakra in švedskega železa; 28. t. m. glede dobave bele kovine za vagon, in kvadratnega železa; 29. t. m. glede dobave zidne opeke; 29. t. m. pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 18.000 kg strešne pločevine. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

e— Spremembe Siemens - Schukertovih tvornic v delniško družbo. Iz Berlina poročajo, da se bo že napovedana sprememba Siemens - Schukertovih tvornic, družbe z o. z., v delniško družbo zgodila v najkrajšem času.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke popravljavanja, druge ponudbe in v oklepajih kupijski zaključki.) Vrednote: Investicijsko 87 — 88, Vojna škoda 844 — 0, zastavni in komunalne Kranjce 20—22, Celjska posejilnica 165 — 197, Ljubljanska kreditna 150 — 0, Merkantila 98 — 100, Prastediona 925 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Strojne 85 — 0, Trbovlje 0 — 420, Vevče 120 — 0, Stavbna 50—65, Šešir 104 — 0. — Blago: Zaključeni 5 vagonov lesa. Tendence za les čvrsta, za deželne pridelke nespremenjene.

ZAGREB. Zasebne vrednote v glavnem nespremenjene. Vojna škoda malo slabša. Prompna je bila trgovina po 843,5 — 844. — Devizno tržišče brez večjih sprememb. Skupni devizni promet je znašal 6 milijonov dinarjev. Notirale so devize: Amsterdam izplačilo 2279,5 — 2285,5, Dunaj izplačilo 1348,2 — 1351,2, Italija izplačilo 248,67 do 250,67, London izplačilo 275,48 — 276,78, New York ček 59,75 — 56,65, Pariz izplačilo 222,5 do 224,5, Praga izplačilo 168,3 — 169,1, Švica izplačilo 1004 — 1097; efekti: bančni: Eskomptna 104,5 — 105, Poljo 16 — 18, Kreditna Zagreb 103 — 104, Hipo 64,5 — 64,75, Jugo 102 — 103, Obrtna 50 — 51, Prastediona 925 — 927,5, Ljubljanska kreditna 150 — 153; industrijski: Dubrovačka 400 — 410, Danica 106 — 108, Gutmann 280 — 290, Isis 51—51,5, Slavka 105 — 115, Slavonija 30 — 32, Trbovlje 415 — 418, Vagon 50 — 54, Vevče 130 do 133, Šešerana Osijek 492,5 — 495, Drava 490 do 500; državni: investicijsko 88 — 88,75, agrarne 55,5 — 56,75, Vojna škoda promptna 343,5 — 344, kasa 343,5 — 344, marc 345 do 346, april 346 — 346,5, maj 0 — 350.

BEograd. Devize: Beograd 800,5—802,5, Berlin 1348,5 — 1351,5, Budimpešta 996,5 do 999,5, Italija 249 — 251, London 276—276,8, New York 56,547 — 56,947, Pariz 222,25 do 224,25, Praga 168,3 — 169,1, Švica 1004 do 1097.

CURIH. Beograd 9.1325, Berlin 123,25,

Iz življenja in sveta

Dama s kamelijami

Ob 80letnici njene tragične smrti.

V svojem slovitem romanu je Alexandre Dumas postavil smrt »Dame s kamelijami« na dan 20. februarja 1847. pokopal pa jo je 22. februarja. V resnici pa je Alphonsine Plessis — ali kakor je bilo njeno pravo ime Marie Duplessis — umrla že 3. februarja 1847. V začetku prejšnjega meseca je torej poteklo osemdeset let izza njene smrti.

Marie Duplessis, »Dama s kamelijami«

Povest »Dama s kamelijami« pozna menda vsakdo, manj znano pa je življenje Marije Duplessis. Redki so predvsem oni, ki vedo, da je bila Marija poročena. Njen mož je bil grof Edvard Perrégaux, ki se je z njo oženil 21. febr. 1846. Toda ta zakon ni trajal dolgo; Perrégaux, ki ga narava ni baš obdaruila z duhovitostjo, je kmalu prosil svojo ženo, naj mu vrne svobodo. In ona mu je ustregla. Njeno pismo, v katerem mu vrača svobodo, se je ohranilo do danes. Glasi se:

»Dragi Edvard!

Iz Vašega pisma povzamem, da si želite le enega odgovora: želite, da Vam pisмено odgovorim, da Vam vračam svobodo. Odgovorila sem Vam predvčerajšnjim ustmeno, danes Vam ponavljam pisμένο. —

Marie Duplessis.»

In tako sta se ločila. Resnici na ljubo bi se treba omeniti, da je ostal Edvard Perrégaux Mariji udan prijatelj do njenih poslednjih dni.

Umrla je v cvetu mladosti, stara jedva 23 let. Nesrečno kurtizano je razjedala bolezen, ki bi jo bila mogla pravočasno premagati, če bi se bila hotela odpovedati razbrzdanemu življenju: jetika.

Težko se je ločila od življenja. Visela je na njem, kakor visi na življenju sleherno bitje, ki mu je uživanje prva in edina zapoved.

Aleksander Dumas mlajši ni bil v Parizu, ko je umirala Marija, ki jo je tolikanj ljubil. Vračal se je s potovanja po Španiji; v Marseillu je šele zaznal za turobno vest. Odpotoval je nemudoma v Pariz in se takoj podal v njeno stanovanje. Poslednje kamelije so že venele, ah, kako jih je pokojnica ljubila! Pod njih vtisom je takrat napisal pesnik verz, ki se bleste v uvodu pozneje izdanega romana »Dama s kamelijami«.

Marie Duplessis počiva na montmartškem pokopališču. Ernest d'Hauterive, zet Aleksandra Dumasa ml., oskrbuje še danes njen grob, ki ga krasi lep marmorni spomenik.

70letnica znamenitega psihijatra

Dne 7. marca bo slavil dunajski psihijater prof. Wagner-Jauregg 70letnico svojega rojstva. Dunajski zdravniški krogi se pripravljajo na ta dogodek ter ga nameravajo proslaviti kar najslovesneje. S svojo 70letnico zaključuje namreč prof. Wagner-Jauregg svojo polno mero poklicnih let in ostane kot psihijater na svojem mestu samo še leto dni. Dunajska mestna občina ga bo ob tej priložnosti počastila kakor se spodobi kroju njegove vrste, njegove rojstni kraj Wels pa mu bo podelil častno meščanstvo.

Prof. Wagner-Jauregg je izredno znamenit strokovnjak na polju psihijatrije. Važni so posebno njegovi izsledki glede idiotije in nastajanja golše. Zasluga jubilarja je, da se je širjenje golše v Avstriji tako zelo omejilo, h čemu je pripomogla tudi jodirana sol, ki je prej niso uporabljali. 70 letni učenjak se poleg tega bavi še z drugimi izsledki modernih ved in podvzema v zadnjih letih zelo uspešne poskuse za lažjeje možganske paralize z malaricnimi infekcijami.

Pokrajina, ki se ugreza

Na francoski rivijeri se je v bližini Nizze že lansko leto utrgal plaz, ki je začel ogrožati stalnost cele naselbine Roquebillière. Cela pokrajina se je takrat pomikala po rebri nizdol in sunki, ki so se pojavljali med tem potovanjem, so seveda napravili prebivalstvu ogromno škodo. Mnogo hiš je bilo porušeni in tudi število človeških žrtev ni bilo majhno.

Naselbina pa se je premikala samo nekaj dni, dokler je trajala jesenska deževje. Potem je pritisnil mraz in plaz, ki je nosil s seboj celo pokrajino, se je ustavil. Ko pa so sedaj v zgodnji pomladi zopet zaveli južni vetrovi, so prebivalci z grozo zaznali, da se jim pripravljajo pod nogami novo »potovanje«. Ogromen plaz je začel valiti hiše in industrijske naprave po strmini nizdol in mahoma so bile uničene vse te-

Sličice s skrajnega evropskega severa

Na desni: Laponec molze severno košuto. Spodaj: Finska koč v južnem Vagaru.

lefone, brzojavne, železniške, pa tudi vodovodne zveze. Vsa bistroumnost inženjerjev ni mogla zaustaviti pogube, ki grozi sedaj Roquebillière. Ko se je te dni vršila v vasi neka svatba, so ljudje začeli zamolkel podzemski grom, nato pa se je znova utrgal plaz in se začel premikati. Svatje so vsi prestrašeni zapustili sobe in hiteli na plano.

Nudil se je jim je grozen prizor. Vas se je zopet začela premikati, več hiš se je porušilo in zemlja je potegnila s seboj poleg človeških žrtev tudi živino. Po mnenju strokovnjakov je kraj izročen neizogibnemu poginu in prebivalstvo se sedaj radno izseljuje, da si reši vsaj golo življenje.

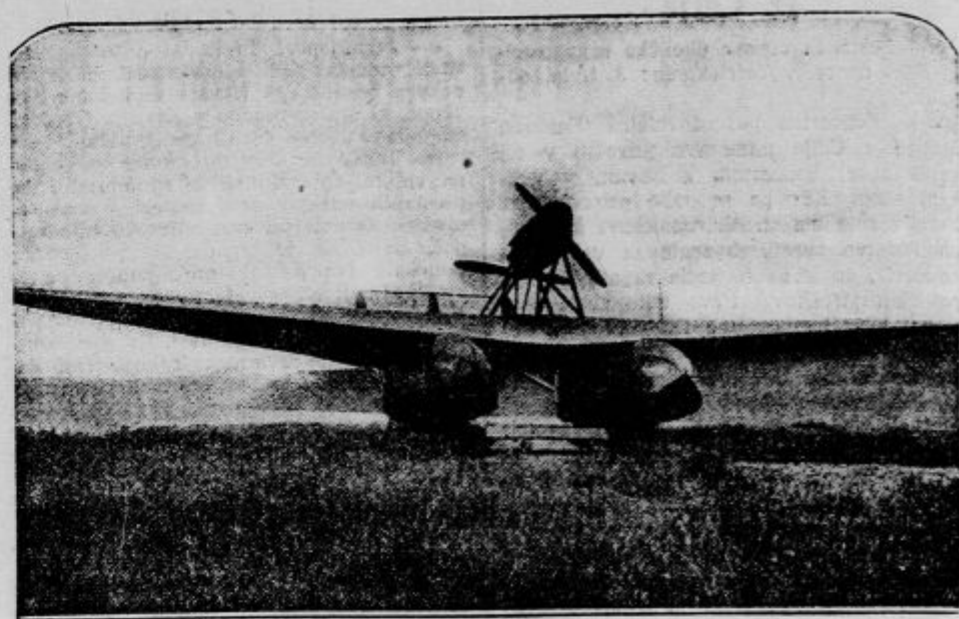
Grozna kazen za nezvesto ženo

Uralski časopisi poročajo o grozni kazni, katero je morala prestati nezvesta žena nekega bogatega trgovca v ruski stepi.

Nekega dne so ugledali kozaki sani, ki so, kakor blazno drvele po snegu. Vlekla sta jih dva konja, ki pa jih ni vodil voznik, nego je bil za sanmi privezan volk, ki je zavijal in tulil, na saneh pa je ležala zvezana ženska. Vse to je zbudilo v kozakih toliko zanimanja, da so skočili na konje in jeli zasledovati sani.

Konja sta drvela kakor blisk. Sani so brez cilja drsele po snegu, zadaj pa je na vprego tulil volk, katerega sta se konja očitno strašno bala. Kozaki so volka ustrelili, potem pa so ustavili konje in razvezali ženo na saneh. Njeni udje so bili malone popolnoma premrli in le z umetnim dihanjem so jo mogli obuditi k življenju.

Ko se je žena zavedla, se je zadeva pojasnila. Trgovca Kozminski je bil na svojo zakonsko družico zelo ljubosumen. Osumil jo je razmerja z nekim hišnim prijateljem, s katerim je žena skovala načrt za pobeg. Mož pa je parček prestregel in je tako dal ženi mesto pobega prirediti svojevrstno »zabavno vožnjo«. Dal je vpreči dva konja pred sani, ženo pa zvezal in jo posadil na sani, mesto kočijaža pa je

Hidroplan »Santa Maria«,

s katerim je laški letalec de Pinedo premeril Atlantik.

privezal za sani volka. Konja sta dirjala, dokler ju niso ustavili kozaki, in če bi bila vožnja trajala še nekaj ur, bi bila žena gotovo zmrznila, volk in konji pa bi ostali s sanmi sredi stepe, dokler ne bi prišla tolpa zverjadi in jih raztrgala.

Mrlič pri vratih

Neka berlinska usmiljenka popisuje v nemških listih grotesken doživljaj, ki se ji je primeril v letošnji predpustni sezoni. V urad, kjer dele brezposelnim podpore ter jim nudijo tudi zdravniško pomoč, je prišla revno oblečena ženska. Pripovedovala je strežnicam in zdravnikom, da ji je njen mož pravkar umrl in da nimajo njeni 4 otroci kaj jesti.

Urad je usmiljenko še tisti dan poslal v označeno stanovanje, da se na licu mesta uveri, kakšen je položaj. Popoldne je usmiljenka vzela košaro, naložila vanjo perila, jedi in pijače ter se napotila v stanovanje siromašne vdove. Našla je res vse v zelo bednem stanju. Na polomljeni postelji je ležalo na pol razgaljeno, po vsem videzu mrtvo možko truplo. Strežnica se ga ni niti dotaknila, temveč je vzela iz koša ponjavo ter z njo pogrnila mrliča. Potem je odprla okno, prezračila stanovanje, vzela jedi in pijačo iz koša ter razdelila vse med družino. Otroci so kar planili po biskvitu in mleku, njihova mati pa se je priklanjala skoro do tal in pospravila perilo v omaro.

Naključje pa je hotelo, da je usmiljenka, ko je opravila svoje službeno delo, pozabila v stanovanju dežnik. Svoje pozabljivosti se je zavedla šele na ulici. Brž se je vrnila k nesrečnikom — in glej čudo! Ko je pozvonila, se je pojavil pri vratih ženin mož, »mrlič«, katerega je pred dobre pol ure pokrila s ponjavo in radi njega prezračila sobo.

Ta dogodek dokazuje, da koraka velikomestna beda le prečesto roko v roki z lopovščino.

Proces radi Einsteinove teorije v Ameriki

Našim bralcem je gotovo še v spominu senzacionalna obravnava v Detroitu, ki se je vršila lani proti nekemu članu učiteljskega zbora, ker je propagiral Darwinovo teorijo. Stvar se je končala za profesorjeve nasprotnike z velikim polomom. Sedaj poročajo iz države Virginije o sličnem procesu, ki se pripravljajo proti profesorju Jamesu Carterju, predavatelju fizike na vseučilišču v Virginiji.

Profesor je namreč baziral svoja javna predavanja na relativnostno teorijo, kakor jo je fiksiral znani fizik profesor Einstein. Radi tega ga je rektorat vseučilišča suspendiral in uvedel proti njemu disciplinarno preiskavo. Carterjem »zločin« je v tem, da se je zavzemal za Einsteinovo teorijo, katero smatrajo rektor in njegovi profesorski tovariši za

veri sovražno. In to iz enega edinega razloga: Berlinski fizik prof. Einstein je namreč postavil v svoji teoriji hipotezo, da je vsemir nekaj končnega, ter je celo povedal, koliko materije se približno nahaja po njegovih računih v vesoljstvu.

Zakonska nezvestoba v telefonu

Mesto Bern v Švici, tej najnaprednejši vseh evropskih dežel, ima mnogo modernih naprav, je pa še vedno brez avtomatične telefonske centrale. Tam uradujejo še vedno na centrali telefonistke, ki ne vrše samo svoje dolžnosti, temveč si dovolijo tuhtati tudi kako ekstravagančno. Kadar se dolgočasijo in niso preobložene z delom, pa prisluškujejo telefonskim razgovorom svojih klientov.

Zgodilo se je, da je pred dnevi klicala žena nekega mladega švicarskega oficirja prijatelja svojega moža. Telefonistka je spočila nezvesto ženo z njenim prijateljem, prisluškovala je njunemu razgovoru in razumela, da sta se dogovorila za sestanek. Iz lastne inicijative je takoj nato telefonirala oficirju in ga obvestila, kaj se plete za njegovim hrbtom.

Častnik je na opozorilo telefonistke prišel na kraj sestanka med svojim prijateljem in ženo baš ob času, ko je bil parček v ljubeznivem pomenku. Napravil je običajni škandal, ženo nadrl in napodil, prijatelja pa prav po neprijateljsko nahučil. Toda žena, ki pozna v takih primerih mnogo več mlačevnosti in zvijače kakor moški, je šla in naznanila telefonistko radi prekršitve uradne dolžnosti. In telefonistka je prišla na zatožni klopi, bila obsodena na 50 švicarskih frankov globe in še je bila radi prisluškovanja pri telefonu odpuščena iz službe.

× **Narodni dar bodoči belgijski kraljici.** Pred nekaj tedni je prešla belgijska bodoča kraljica, bivša švedska princesa Astrida narodni dar belgijskih državljanov: krasen diadem, v katerega so vdelani biseri iz Konga v platino. Diadem je tako umetno skonstruiran, da se lahko razdeli v dragocene zapeljivke, prstane, ovrtnice in broše.

× **Tragedija ruske pevke.** V Berlinu se je nedavno obesila v kleti svoje hiše ruska pevka in plesalka Marija Spirevska. Umetnica se je nekoliko prej sprla s svojim možem. Policija je sedaj moža aretirala, ker je baje ženo mučil in pretepal ter jo tako indirektno pogljal na smrt.

× **Strašna smrt dveh otrok.** V Berlinu je doletela strašna smrt dva otroka. 4letnega Karla Klose in njegovo 2letno sestro Inge. Roditelji so odšli za pogrebom najmlajšega deteta, ki je umrl dan poprej, oba otroka pa sta ostala sama doma. Deček je segel po vžigalnicah in se tako nepravilno igral, da je zažgal posteljo. Nastal je hud požar in v gostem dimu sta se oba otroka zadušila.

Pepetove sanje

Čudna, a resnična dogodbica, ki se je pred leti dogodila prijatelju, dobremu lovcu in ribiču, po lovskem plesu. Vsa stvar je bila precej zagonetna, pa se je končno le srečno razvozljala, brez poizvedovanja detektiva in brez intervencije orožnikov.

Kdaj in kako je Pepe odšel z lovškega plesa, nihče ne ve, kako je domov prišel, tudi ne, niti njegovi prijatelji, niti njegova skrbna gospa, najmanj pa on sam. Na plesu je bil stiajno razpoložen, plesal je, pel in ... nekolikani tudi pil.

Da ga njegova žena ni videla, kako se je vrnil, je najbrž vzrok to, ker je že navajena in ve, da ima Pepe tudi ponoči večkrat zelo važne službene opravke, od katerih pa se vrne vselej telesno zdrav; zato tudi ne posluša, kdaj se odpro in zapro hišna vrata. Pepe pa tudi skrbi, da vrata ne škripajo, pridno jih maže in ne mara, da bi motil sladko spanje svoje žene.

Večji del lovške družbe se je vračal domov, ko so ljudje prihajali od prve maše, in če bi ne bilo v družbi nekaj razsajačev, bi vsakdo, ki je srečal to družbo, mislil, da so kaki pobožni kristjani, prihajajoči od službe božje.

Kako so bili lovski znanci doma sprejeti, o tem molči zgodovina. Dopoldne jih je večina spala, od lovške družbe je

bilo videti samo lovca Petra, on edini je moral najbrž na ukaz svoje manjše, a boljše polovice na delo. Z zategnjenim licem, z žalostnimi, po kroku še bolj majhnimi očmi, je gledal v dolgočasni svet, držal palec zataknen v telovnik, z ostalimi prsti pa bobnal po precej obsežnih prsih, ter prigrigval ljudem, ki so hodili mimo, naj si ogledajo njegovo dobro blago. Kar je spominjalo na preteklo noč, je bil mali klobuk, ki mu navadno tudi na lovu čepi na obsežni glavi, kakr pokrovček na porcelanasti pipi.

Opoldne se je pokazalo nekaj posetnikov plesa pri nedeljski promenadi na velikem trgu. Pomenkovali so se, »kako je bilo« in najmlajši člani zelene bratovščine so šepetali, da so nekatere mlade srnice proti jutru že kar »fivale«. Na večer je mesto oživelo. Junaki lovškega plesa so se jeli dvigati in neumorni František, ki je bil duša dobro uspele prireditve, je začel po svoji stari navadi »zganjati« po kroku razpršene ovčice. Tam pri Gambriu so se zbirali. Prvi, ki so ga pogrešili, je bil seveda Pepe. Takoj so poslali kurira Františka, naj ga pokliče.

František je odšel in po »Ulici« premišljeval, s kakim izgovorom naj pride, če je Pepetova žena doma. Do Pepetovega doma si jo je že izmislil. Pozvonil je in ko je skrbna gospodinja odprla vrata, je spoznal po njenem jas-

nem licu, da lahko brez posebnih ovinkov vpraša po gospodu soprogu in njegovem razpoloženju.

»Nu, kaj pa Pepe, ali je šel na lov?«

»Na lov?« se je začudila gospa.

»S kom pa naj bi bil šel ... in na kaj?« Saj je vendar konec lovške sezone.

»Aha, me že ima!« je pomislil gospod kurir, toda gospa, ki ga je med tem odvedla v stanovanje, ga je sama rešila iz zadrege. Obrnila je pogovor na lovski ples in prav radovedno povpraševala, če morda kaj ve, kaj se je zgodilo z njenim možičkom, da tako trdo veš dan spi.

»Se kosil ni nič. Ko sem mu ponudila kosilo, je sicer nekaj godrnjal, a ni hotel iz postelje. Nu, sem dejala, če nočeš, pa pusti, ko boš lačen, že prideš! Tudi kričal je in razsajal v snu.« Tako je prav, gospa, se bo že naveličal kujanja; ko bo lačen, pa pride!« je hinavsko pritrdjeval František. »Nu, pogledam ga pa vendar, kako se kaj počuti.«

»O, prosim! kar dalje!« Komaj je František odprl vrata, že je začel smrčanje, kakor bi nekdo drva žagal, v nos pa mu je udaril močen vzduh, ki je pričal, da biva v sobi dokaj nevarno bolan pacient. Ko pa je začela električna žarnica, se je odkril posetnikoma bolnikove sobe čuden prizor: Ob postelji okrenjena nočna

omarica, poleg nje prevrnjeni stol, čez stol pa je visela pomečkana rjuha in odeja. Bolnik je bil zakopan do vratu pod pernico, glavo pa je imel pogrnjeno z mehko blazino. Med tem ko sta se posetnika smejala temu divnemu prizoru, je Pepe nekaj rentalč in godrnjal; opaziti je bilo, da mu svet žarnice ni posebno po volji.

»Kje sem, kdo pa ste, pustite me,« je zmeden brbljal. Gospa je odšla in pustila naša znanca, da se sama pomeni. »Hm, hm ... kh, kh! ...« Precej dolgo je trajalo, da se je bolnik odkašljal. »Oh, dragi prijatelj!« je vzdihnil nato, ko se je predramil.

»Nikoli, nikoli več! Oh, kako me bole noge. In te strašne sanje, skoraj ne vem, ali je bilo res ali ne ...«

»Kaj pa je bilo tako strašnega, kaj se ti je sanjalo?«

»Veš, nekaj groznega! Pomisli, kar mahoma je godba v plesni dvorani zaigrala strašansko pesem, divjo, kakor je še ni čulo človeško uho. Med godbo je bilo slišati lovške rogove, lajanje srnjakov in vekanje zajcev. Rdeča luč je zažarela in ... in na mestu plesalcev se je zavrtela dvorana. Tisti planiski orel, ki je visel pod velikim lestencem in držal v krempljih belega zajca, je spustil svoj plen na tla in se je zaletel v glavo dolgega Jona. Kremplje mu je zasadil v glavo, izpulil čop las in strgal

lepo črno brado. To je bil strašen prizor. In zdajci, pomisli, je začel po dvorani dreveti bel zajec, za njim pa na stotine navanih poljskih sivcev. Zaleteci so se v prijatelja Brivnica in so ga podrli na veliki divan. Jeli so ga ščegatati s šapami, da se je ta kar zvijal od režanja, dokler ni onemogel. Kričali so nanj: »Na zemlji si nas ti ščegateli s šibrami, ustreliš itak nisi nikoli nobene-ga, sedaj bomo pa mi tebe ščegateli.« Grozno! Videl sem še druge strašne prizore. Kar na mah je dobilo vsako srnjajče rogovje glavo in končno život. Več srn in srnjakov, ki so vstali iz zidu, se je podilo za znanim lovcom Studenčnikom. Na široki prazni niivi so ga ujeli in ... so mu puščali kri. In tako je drevilo vse vprek. Zdajci pa skočita z zidu tudi ona dva gamsa, ki sta visela nad vhodom v plesno dvorano, in se izpremenila v žandarja. Namestu peres, kakor so jih nekaj nosili žandarji, sta imela za klobukom roglice. Pograbila sta nekega znanca, ga zvezala in ga nato vlekla po strmeh pečevju tja nekam proti Koroški. Jaz sem stal za prevrnjeno mizo pod ogledalom in sem se tresel, da pridejo te strašne pošasti do mene. Videl sem mnogo znancev, vsi so trepetali, le prijatelj Peter se ni bal, ves čas se je smejal in kričal: »Mene pa nebia, mene pa nebia! Saj jim tudi jest na unem svit nisem sturu neč žalga, sem zmirej mim strilov, zdeile boda

Najsijajnejšo izbero najnovjših modernih damskih svilenih klobukov

po Din 100[°] —, 110[°] —, 120[°] — in naprej

priporočata modni salon **Z. MAHNIČ-GORJANC**, Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

Vsa popravila in moderniziranje izvršuje najkulantneje.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Naši onstran granic

Iz Koroške

Bauernbund proti deželni glavarju Sumiju. — Potreba pospeševanja mlekarstva. — Nemškonski župnik. — Slovenska kmetija v nemških rokah. — Nova hranilnica in posojilnica. — Ne obupavamo!

Ko se je v deželni zbor glavar Sumi branil proti znanim očitkom korupcije, se je poslanec dr. Zeinitzer začudil, kako da ga ne brani njegova stranka radi tako hudih napadov. «Bauernbund» bi moral protestirati pa molči. V «Bauernzeitung» sledijo pikre opazke na naslov deželne vlade in v vsakdo vidi, kam leti pušica. Sicer je težko voditi koalicijsko vladno, ali pretkani Sumi bi bil vendarle gospodar položaja, ako bi mu ne letela pod noge polena iz vrst «Bauernbündlerjev». Z ozirom na sestavo deželne zbornice je deželni glavar vezan na sodelovanje krščansko-socialne stranke in ta okolnost ga vodi v smer politike zveze vlade. «Bauernbund», ki je tudi v nacionalnem svetu največ v opoziciji, pa zahteva ostro nastopanje proti Seipulu. Pristaja «Bauernbund» na svojih zborovanjih revolucionarizacijo, govore o oboroženem pohodu na Dunaj in o dävemnem stražku. Ako Sumi miri razburjenje duhov, ga zmerja za izdajalca. Radi agrarne krize bi radi razsajali in vrgli glavno krivdo na vladu pa jim je Sumi na poti. Za enotno listo so glasovali pod pogojem, da dobijo iz svojih vrst deželnega glavarja. To se je zgodilo. Ako bi ne bil Sumi deželni glavar, potem bi hoteli «Bauernbund» vzbuditi v deželi viharje nezadovoljnosti. Sumi je tudi velik nacionalist, kar pa ni v pravem skladu s programom «Bauernbunda». Nemški nacionalci ga včas nezaupno pogledajo po strani radi njegovega slovenskega pokolenja. Kaj bo torej? Sumiju se majajo tla v lastni stranki. «Bauernbund» na svojem zadnjem zborovanju sklenil, da se pri prihodnjih volitvah ne udeležijo več enotne liste. Če ne bo prej, takrat bo gotovo konec njegove politične kariere. Medtem se obdolžuje proti njemu nadalje preiskujejo in onega «umobolnega» gozdarja Durchschlaga, ki je iznesel — javnost početje gozdarskega nadzorstva v prilog veleposelnikov, so poslali na dunajsko kliniko.

Potreba pospeševanja mlekarstva se je v deželni zboru z vseh strani naglašala. Predlaskim je bilo uvoza mleka iz Češke slovaške 444.113 mc, do nedavnega časa je prihajalo iz Jugoslavije v Beljak na dan 500 l mleka. Slovenski poslanec Poljanec je ob tej priliki priporočal deželni kulturnemu svetu, da naj širi med ljudstvom zadržano misel.

V Rudi imajo župnika, ki je pravi zastopnik nemškega nacionalizma. V škofjskem pastirskem listu leta 1903. stoji: Ti imaš pravico in dolžnost svoj narod in svoj materni jezik ljubiti in gojiti. Sedaj je to vse prepovedano. Župnik v Rudi je robel v cerkvi radi slovenskega napisu na nekem nagrobnem kamnu. Prizadevali so, ki je postavil svoj ženi spomenik na pokopališču je bil pri hrulaciji navzoč v cerkvi. Izjavil je, da ne pojde nikdar več k nobeni župnikovi pridigi. Cerkevna oblast se seveda strinja s surovostjo nemškega župnika.

Zalostna vest je prišla iz Smarjete. Tamnošnje staro lepo Stefanovo kmetijo je sprejel v najem za 8 let Nemec dr. Richter. Stefanovo posestvo je pomenilo vrh naš slovenski dom. V sedanjih kruti dobi je kmetijska kriza vedno silnejša in dom za domom gine...

V Selah so ustanovili novo hranilnico in posojilnico. Zadruga je že vpisana v zadrugi register. Načelnik zadruga je Florijan Olip. Poslovati začne hranilnica in posojilnica v kratkem. Opravičeno je upanje, da se bo dobro razvila v korist našega ljudstva.

Dasi porablja nemška politika vsa sredstva proti Slovincem, jih vendar ne more ukloniti k tlom. Naših voditeljev je premalo, ni prave organizacije, ni tiskarne, ni središča, nobenega uradnika in nobenega učitelja ni, ki bi čutil z nami. 42 slovenskih duhovnikov je odšlo iz Koroške in nad 50 posvetne naše inteligence. Človeka un mene pustl. In res, pustili so ga.

»Za hudiča, kje sem bil pa jaz, ali si mene kaj videl?« je šalivo pripomnil František.

»Da, da, tudi tebe so mučili, trije mladi vragec so te držali in stari hudič ti je prul s kovaškimi kleščami zloba; ali si cvilil! Nu, pa počakai, da ti povem konec najhujše se pride. Kar se izpremeni luč; vijolična megla leži nad širnimi žitnim poljem, kjer rastejo namestni žita mačji repi in začuje se strašno tuljenje in lajanje. Iz niive priskače brak z odstreljenim repom, podobno je izborni brakci Gašperjevi «Florci», za njo pa divja tolpa brakov. Planili so proti mojemu dobremu prijatelju Cindriču, ki je stal poleg mene. Pot me je obilil. Vsi svetniki in sv. Hubert! Misli sem, da velja to meni, toda zaleteli so se v Cindriča.

»Nu, kaj pa je storil Cindrič in kaj si storil ti?«

»Kaj neki, zbežala sva! Nekaj pa sem skoraj pozabil povedati, namreč to, da se je med tem gamsov šop na Cindričevem klobuku izpremenil v pasji rep. Psi so neprestano drevili za nama in tulili po takozvanega »zibensritu«, kakor pravilo:

Florci nima repa več.

Cindrič ga je odstrelil preč —

kaj pa bo, kaj pa bo,

če si zrasel več ne bo!

ški škof je poklical 70 nemških duhovnikov iz rajha. Strašno je, ali kljub vsemu temu ne obupavamo!

— Prof. Lorenzoni, ki se je lani proslavil po listih z denunciranjem Slovincem, je predaval dvakrat o Slovincih in Hrvatih pri poveljstvu vojaške divizije v Gorici. Povabljeni so bili tudi rezervni oficirji. Pri drugem predavanju je govoril o »zgodovini slovanskih etničnih otkov v Julij-ski Krajini«. Vsa italijanska predavanja take vrste so temeljito izkvarjena.

— Dva nova azila «Italie Redente». V Vrtojbi in Mirnu pri Gorici so otvorili azila, katera bo vzdrževalo društvo «Italia Redenta», ki stoji pod pokroviteljstvom vojvodinje d'Aosta. Odposlana je bila na njo brzojavka, ki trdi, da je prebivalstvo s hvaležnostjo in navdušenjem sprejelo otvoritev azilov, v katerih se bodo slovanski otroci potujčevali!

— Lenassijeva zasuščina. Znani italijanski industrijalec Odon Lenassi, ki je pred kratkim umrl, je zapustil gorškemu mestnemu zavodu za zapuščene dečke premičnin in nepremičnin v vrednosti enega milijona lir. Solkanski občini, v kateri je imel svoja podjetja, je določil 20.000 lir nedotakljivega fonda, čegar obresti, se imajo izplačevati revežem o božiču. Lenassi je v vojnem času bival v Rimu.

— Prepejajo se in sabljajo vroči fašisti kar po vrsti. Precej mučno je odjeknil rezultat dvoboja med Barduzijem in Masijem v Trstu pri regnikoljskih fašističnih prvakih, precej z zadovoljstvom pa so ga sprejeli oni, ki so naveličani tujega gospodstva, češ, Barduzzi je dobil po roki od domačina Iekcijo, ki si naj je zapomni in se v bodoče obnaša drugače nasproti Tržačanom. V Gorici je bil društvo «Pro Gorizia» predsednik neki Rettij-Marsani. Gorican dr. De Fiori mu je očital nerednosti v vodstvu društva. V kavarni je napadel dr. De Fiorija, ki je Rettij-Marsaniju poleg očitkov natovoril še hude za-usnice. Med regnikoli in primorskimi Italijani ne cvete prijateljstvo.

— Dva Solkanca pred sodiščem. Dva fanta iz Solkana sta na ulici zaklicala: Evviva l' Italia, abbasso l' Austria! Na ukaz občinskega načelnika Mozetiča sta bila aretirana. Prišlo je do razprave in solkanska fanta sta bila oproščena. Vsa stvar zveni zagonetno. Ni verjetno, da bi se mogla sestaviti obtožnica radi navedenega vzklika, značilno p. je, da se je spravilo na Mozetiča fašistično glasilo in mu svetuje, da naj izpremeni glas. Mozetiča so rabili gorški fašisti dolgo časa, sedaj ga vržejo v stran. Slično bo še z marsikakim slovenskim fašistom!

— Tomaj. Na občnem zboru hranilnice je bil prisiljen odstopiti dosedanj pred-sednik Vran. Opozicija je hitro sprejela novega člana in ga izvolila za predsednika. Izvoljen je nov odbor in nadzornišvo.

Vrednostne papirje

vseh vrst, tu- in inozemske, pred- in vojne kupuje in prodaja po najkulantnejših cenah **EFEKTNA BANKA, Ljubljana**, Kongresni trg 9, prvi specialni zavod te vrste.

Dogavice

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Dopisi

PETROVČE. V nedeljo je umrl v Drešnji vasi po daljši težki bolezni, v 42. letu svoje starosti obče spoštovani posestnik g. Franc Košec. Imenovan je bil občinski odbornik občine Petrovče, ustanovitelj požarne brambre v Drešnji vasi in dolgo let njen načelnik. Domači in sosedni ognjegasi ter občinski odbor občine Petrovče so ga poleg velike množice pogrebcev spremili na zadnji poti. Pokopali so ga v torek dopoldne na žalskem pokopališču. Zapuščena žalujoča vdova in 7 neposkrbljenih otrok. Delavnemu možu bodi časten spomin!

JESENICE. Danes ob 8. zvečer se predvaja v «Kino-Radio» na Savi film: Potovanje po Evropi. Ta film je velezanimljiv in naj nikdo zato ne zamudi prilike, ki se nudi. Vstopnina 3, 4, 6 Din. Zveza kulturnih društev.

MENGES. Kako priljubljena je vsakoletna sokolska maskerada. Je pričala pustna nedelja, ki je napolnila dvorano do zadnje kotečke. V salonu se je zbrala vesela družba občinstva od blizu in daleč, ki je ob zvokih godbe rajala do ranega jutra. Veselo razpoloženje je prikipelo do vrhunce, ko je ob 21. uri ukorakalo lepo število pestril mask. Razen originalnih pajacev, lepih pierotk, pierotov in drugih mask nas je obiskala lepa Indijanka, krasna Orijentalka in živahni Amerikanci. Najbolj pa je zabaval družbo s svojimi burkami razposajeni in neugnani klovn, kojemu so pomagali bratci pajaci. Prireditve se je izvršila prav vzorno in v popolno zadovoljnost obiskovalcev. Le eno smo zopet pri tej prireditvi ugotovili, da je prostor za tako prireditve premajhen.

Slon kot porok

Italijansko-dunajska Kreditna banka je svojčas posodila znanemu lovcu na divje slone grofu Francu Khevenhüllerju 300.000 šilingov. Grof pa je medtem odpotoval v Afriko in se do danes ni zmenil za opomine, naj vrne denar. Ker ima mož velika posestva na Koroškem in si jih je hotel tudi v Jugoslaviji nakupiti, je banka seveda položila roke predvsem na te nepremičnine. Toda pokazalo se je, da grofovo imetje ni tako veliko kakor se je govorilo.

Ko je Khevenhüller pred časom prišel iz Afrike, je pripeljal s seboj tudi krasnega slona, ki ga je proti odškodnini posodil schönbrunskemu parku. Slon je izredno dragocena žival in ker je grof njegov lastnik, je italijansko-dunajska banka segla po njem. Češ da naj slon jamči za poravnanje Khevenhüllerjevega dolga. Če grof ne bo pravočasno poravnal svojih obveznosti, pojde žival na dražbo in bo morala delati pokoro za dolgove svojega gospodarja.

Loterija za dobre davkoplačevalce

Ne le pri nas, tudi na Švedskem ne plačujejo ljudje točno davkov. Toda tam se ne vrši iztirjevanje na tako neusmiljen način kakor v naših krajih. Država skuša napraviti iz dobrih državljanov tudi dobre davkoplačevalce, in sicer z vabljivimi sredstvi.

V Stockholmu je nedavno pozval davčni urad zamudnike, naj poravnajo zaostanke. Poziv ni imel bogve kaj uspeha. Toda radi tega še niso začeli letati eksekutorji od hiše do hiše in rubiti tega kar na ulici in onega v stanovanju. Nasprotno, davkarja se je poslužila jako prijetnega sredstva. Razpisala je loterijo in je obljubila nagrado v obliki srečke z lepim dobitkom vsakomur, ki plača davke do določenega termina ter prihrani uradu neveršne nove opomine.

naju s Cindričem res preganjal roparji in so me nezvestnega slekli in položili v posteljo. Ako ne bi bil res tekel, me gotov ne bi bolele noge. Morda je moje bolečine povzročil udarec roparske roke in ne alkohol, kakor vidva mislita. Prosim te, daj mi priložiti, stopi k orožnikom in javi vso zadevo!

Z jokajočim glasom je govoril bolnik, kar čul si, kako se smili samemu sebi. »Poizkusi vstati, polzkusi, in pojdi z gospodom Františkom na orožniško postajo,« je prigovarjala skrbna žehica, ki je komaj čakala, da bi spravila moža iz postelje in prezačila sobo. Vzela je iz omare drugo obleko ter jo položila na bolnikovo posteljo.

Končno se je bolnik le dal pregovoriti, pomolil je noge izpod pernice in globoko vzdihnil. Ko je poizkusil spraviti noge v hlačice, pa ni šlo in ni šlo.

V tem pa sta se pravkar še preplazena ženica in prijatelj František glasno zasmejala:

Pepe ni mogel obleči hlač, ker je bil ves obločen in je imel na nogah trdo zavezane čevlje.

Sedaj je bila pojasnjena divja gonja, pojasnjene bolečine v nogah — in seveda tudi to, kakšen je Pepe domov prijadral.

Njegove sanje pa so izdale tudi razne druge javne tajnosti. In lovske grehe, med drugim tudi, kdo in kje je odstrelil Gašperjevi «Florci» ren.

II. del in konec

Izvrstni senzacionalno pustolovni, ljubavni in veseli francoski film

Parisette

Sijajen uspeh pri vseh dosedanjih predstavah! Izvrsten je in nedosegljiv v svoji originalni in naravni komiki, najboljši francoski komik, splošno priljubljeni

Biscot

Film «Parisette» je posnet v Parizu, Nizzi, Monte Carlu, Alžiru, Tunisu in Portugalskem. Da se omogoči mirno in pravilno predvajanje tega ogromnega filma, se vrše predstave točno ob:

ob 4., 7., 9.15.

Pri vseh predstavah kompletni orkester.

Cene kot navadno nerušane.

Elitni Kino Matica

najudobnejši kino v Ljubljani. Tel. 124.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Sreča matere!

Srečna mati, ki ji otroček lepo napreduje. Srečen in zdrav otrok, kateri ima neprecenljivo priložnost, da ga mati s svojim mlekom odhrani.

Na prsin odhranjen otrok je najbolj odhranjen. Potrebno je, da mati pred in po porodu pije «OVOMALTINE». Zdravniki, dojenke in matere potrjujejo, da

OVOMALTINE

priporočajo k obilnemu dajanju mleka in to zato ker imajo «Ovomaltine» koncentrirano hrano v lahko prebavljivi obliki. Pijte sestavine zrelega ječmenovega slada, neobranega mleka in svežih jajc.

Ena skodelica OVOMALTINE s svojo hranljivostjo je vredna kakor 12 skodelic juhe, 7 skodelic kakava ali 3 jajc ter pri tem še veliko lahkješa za prebavo.

Ovomaltine se dobi v vsaki apoteki in drogeriji po ceni:

100 gr 18.50 Din, 250 gr 36.25 Din,
500 gr 63.25 Din.

Zahtevajte poskusno pošiljatev, sklicujoč se na list, od

Dr. A. WANDER d. d. tovarna
farmacevtskih in dijetelnih preparatov
ZAGREB, Jurjevska ul. 37.

pa un mene pustl. In res, pustili so ga.

»Za hudiča, kje sem bil pa jaz, ali si mene kaj videl?« je šalivo pripomnil František.

»Da, da, tudi tebe so mučili, trije mladi vragec so te držali in stari hudič ti je prul s kovaškimi kleščami zloba; ali si cvilil! Nu, pa počakai, da ti povem konec najhujše se pride. Kar se izpremeni luč; vijolična megla leži nad širnimi žitnim poljem, kjer rastejo namestni žita mačji repi in začuje se strašno tuljenje in lajanje. Iz niive priskače brak z odstreljenim repom, podobno je izborni brakci Gašperjevi «Florci», za njo pa divja tolpa brakov. Planili so proti mojemu dobremu prijatelju Cindriču, ki je stal poleg mene. Pot me je obilil. Vsi svetniki in sv. Hubert! Misli sem, da velja to meni, toda zaleteli so se v Cindriča.

»Nu, kaj pa je storil Cindrič in kaj si storil ti?«

»Kaj neki, zbežala sva! Nekaj pa sem skoraj pozabil povedati, namreč to, da se je med tem gamsov šop na Cindričevem klobuku izpremenil v pasji rep. Psi so neprestano drevili za nama in tulili po takozvanega »zibensritu«, kakor pravilo:

Florci nima repa več.

Cindrič ga je odstrelil preč —

kaj pa bo, kaj pa bo,

če si zrasel več ne bo!

Leteli smo in drevili, midva s Cindričem spredaj, braki za nama. Jeli so naju zahajati. Jaz sem se zgrudil in me še sedaj strašno bolijo noge, tako da res ne vem, ali ni bilo morda le nekaj resenice v tej divji gonji? Kako sem prišel v posteljo, pa tudi ne vem.

»Vstani, vstani! Dosti je tvojih neumnosti,« je prigovarjal František.

»Kaj, neumnosti, ko sem toliko trpel.«

»Drugi že čakajo!«

»Kaj morem jaz za to! Kako pa naj vstanem, ko imam tako boleče noge?«

Po dolgem prigovarjanju se je Pepe odločil, da vstane in je Františka naprosil, naj mu da na posteljo obleko, da se ne bo prehladil, ker je še ves poten od divjega bega. František gleda na mizo, gleda po tleh, gleda pod obrnjeni stol, toda obleke ni nikjer; edino, kar najde, je lovski klobuk, ki leži pomendran pod mizo.

»Kam si spravil obleko, morda jo je shranila gospa?«

»Bodi tako prijazen in vorašaj jo, kje je obleka, morda jo služkinja snazi na hodniku?«

František je šel vprašat gospo, a tudi ta ni vedela ničesar. Prišla je v bolnikovo sobo in pomagala iskati. Zaman! Pregledali so tudi posteljo: nikjer ni bilo obleke. Pepe, ki je še vedno tičal pod pernico, je končno ves obupan vzdihnil:

»Morda je bilo pa res! Nemara so

naju s Cindričem res preganjal roparji in so me nezvestnega slekli in položili v posteljo. Ako ne bi bil res tekel, me gotov ne bi bolele noge. Morda je moje bolečine povzročil udarec roparske roke in ne alkohol, kakor vidva mislita. Prosim te, daj mi priložiti, stopi k orožnikom in javi vso zadevo!

Z jokajočim glasom je govoril bolnik, kar čul si, kako se smili samemu sebi. »Poizkusi vstati, polzkusi, in pojdi z gospodom Františkom na orožniško postajo,« je prigovarjala skrbna žehica, ki je komaj čakala, da bi spravila moža iz postelje in prezačila sobo. Vzela je iz omare drugo obleko ter jo položila na bolnikovo posteljo.

Končno se je bolnik le dal pregovoriti, pomolil je noge izpod pernice in globoko vzdihnil. Ko je poizkusil spraviti noge v hlačice, pa ni šlo in ni šlo.

V tem pa sta se pravkar še preplazena ženica in prijatelj František glasno zasmejala:

Pepe ni mogel obleči hlač, ker je bil ves obločen in je imel na nogah trdo zavezane čevlje.

Sedaj je bila pojasnjena divja gonja, pojasnjene bolečine v nogah — in seveda tudi to, kakšen je Pepe domov prijadral.

Njegove sanje pa so izdale tudi razne druge javne tajnosti. In lovske grehe, med drugim tudi, kdo in kje je odstrelil Gašperjevi «Florci» ren.

330

Mestni pogrebni savod

V globoki žalosti sporočamo pretužno vest, da je naš predobri oče, stari oče, brat in stric, gospod

Ivan Kuré

tovarniški obratovodja v pokoju

danes po daljši, mukopolni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, mimo v Gospodu zaspal

Truplo blagopokojnika prepeljemo 4. t. m. ob 2 pop. iz Ljubljane, drž. bolnica v Dobrunje, kjer se bo vršil pogreb ob 3. pop. na pokopališču k Sv. Urhu. Maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi Sv. Lenarta.

Vevče - Ljubljana, dne 2. marca 1927.

Ivan, Rudolf, Maks Josip, Valter, sinovi; Ana, Franci, Ema, Ivanka, Mici, hčere; Marija Kuré, sestra; Antonija Kuré roj. Mihevc, sinova in ostali sorodniki.

